

A. AANVRAAGFORMULIER SUBSIDIE MEERJARENBELEIDSPLAN KUNST EN CULTUUR 2025-2028 - CATEGORIE B

(inclusief de functies voor Cultuurankers en Openluchttheater Zuiderpark)

.....

2.1.A. ALGEMENE GEGEVENS VAN DE AANVRAGER

Naam instelling (indien afwijkend van de statutaire naam):	Laaktheater
Statutaire naam instelling:	Stichting Laaktheater
Statutaire doelstelling:	Ontwikkelen van culturele en cultureel maatschappelijke activiteiten in stadsdeel Laak
Aard van de instelling :	Wijktheater en cultuuranker
Bezoekadres:	Ferrandweg 4T
Postcode en plaats:	2523 XT
Postadres:	Ferrandweg 4T
Postcode en plaats:	2523 XT
Telefoonnummer:	070 – 393 33 48
Email:	info@laaktheater.nl
Website:	www.laaktheater.nl

2.1.B. CONTACTPERSOON VOOR DE SUBSIDIEAANVRAAG

Naam contactpersoon:	Ricky Middendorp
Functie contactpersoon:	Directeur
Telefoonnummer contactpersoon:	06 – 51 232 292
Email contactpersoon:	directie@laaktheater.nl

2.1.C. FINANCIËLE GEGEVENS AANVRAGER

IBAN bankrekeningnummer:	NL26 INGB 0000 258 876
Ten name van:	Stichting Laaktheater
Fiscaal nummer:	805470906

2.1.D. RECHTSVORM

Rechtsvorm (stichting, vereniging):	Stichting
Jaar van oprichting:	1992
Inschrijving Kamer van Koophandel te:	Den Haag
KvK nummer:	41157686

2.1.E. HUIDIGE SAMENSTELLING DIRECTIE/DAGELIJKSE LEIDING

Naam:	Functie:	In functie sinds:	Termijn benoeming :
Ricky Middendorp	Directeur	16-01-2016	Vaste aanstelling

2.1.F. HUIDIGE SAMENSTELLING BESTUUR

Bestuursvorm: bestuur

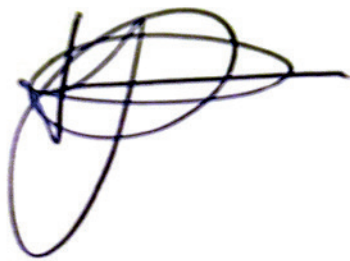
Naam:	Functie:	In functie sinds	Termijn benoeming	Treedt af op :
J.F. Heijthuijsen	Voorzitter	28-09-2022	1e	28-09-2030
B.S.D. van der Burg	Secretaris	01-03-2021	1e	01-03-2029
Momenteel vacant	Penningmeester			
R. Joeman	Overige leden	28-09-2022	1e	28-09-2030

2.1.G. GEVRAAGD SUBSIDIE VOOR DE PERIODE 2025-2028

Voor welke subsidie dient u een aanvraag in:	Categorie B – subsidie Cultuurankerfunctie
Totale omvang jaarlijkse exploitatie:	€ 1.363.519
Gevraagde jaarlijkse structurele bijdrage van de gemeente voor 2025-2028:	€ 814.840
Gesubsidieerd in het kader van het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2021-2024 van de gemeente Den Haag?	Ja, met een bedrag van: € 731.915 (peiljaar 2024, inclusief trend)

2.1.H. ONDERTEKENING

Hierbij verklaart ondergetekende, daartoe statutair bevoegd, dit formulier naar waarheid en zonder voorbehoud te hebben ingevuld.

Machtiging	Ja
Naam:	H.J.M. Middendorp
Functie:	directeur
Datum:	1 februari 2024
Plaats:	Den Haag
Handtekening:	

N.B.: De kopie van de machtiging is bijgevoegd als bijlage.

Beste lezer,

Wat een fijne ontwikkeling dat Den Haag de werking van de cultuurankers veilig heeft gesteld door per Stadsdeel een bedrag vast te stellen. Het voelt als een stevige erkenning waar de Cultuurankers, waar Laaktheater voor staat – met zoveel mogelijk (verschillende) mensen samen cultuur maken, samen cultuur beleven. Voor u liggen onze plannen voor 2025-2028, wat wij graag, samen met de bewoners, willen bereiken. Wij hopen dat deze u aanspreken en wij opnieuw als het Cultuuranker van Laak aan de slag mogen.

1. SAMENVATTING**TERUGBLIK 2021-HEDEN | SAMEN & DICHTBIJ**

Samen & Dichtbij – De titel van ons huidige Kunstenplan. Hoe anders is het gelopen wat betreft nabijheid. Ofschoon, wij hebben dan met z'n allen een langere periode lijfelijk afstand moeten houden. Uiteindelijk is het ons toch in gezamenlijkheid gelukt om dichterbij te komen, meer in de wijk te zijn en samen mooie programma's te maken.

Programma - Als eerste opmerking, laat u niet misleiden door het lagere aantal activiteiten voor 2023 want ondanks lager is het verhaal erachter toch vooral positief. Want het lagere aantal activiteiten heeft een verklaarbare teruggang en loopt weer op, zie 2024. En het positieve aan de getallen is dat het aantal bezoekers is verhoogd ondanks het lagere aantal activiteiten. De teruggang van het aantal activiteiten in 2023 komt m.n. door de terugslag die ons mooie programma Maaklab heeft opgelopen door corona. Voor corona heel succesvol gestart i.s.m. de scholen in Laak. Maar begin 2023 hebben wij het toch stop moeten zetten. De samenwerking met de scholen liep spaak a.g.v. hun nog voortdurende grote werkdruk sinds corona waardoor zij geen tijd vrij konden maken voor het buiten/naschoolse Maaklab. Maar einde jaar kwamen wijkpartners bij ons met het verzoek om het opnieuw op te pakken – zij/de kinderen missen het. Mooier kan het niet. We hebben de handschoen dan ook weer opgepakt en samen moet het opnieuw kunnen lukken. Maaklab heeft veel activiteiten met lagere deelnemersaantallen. Maar het aantal voorstellingen i.s.m. onze gastprogrammeurs en hun bezoekers is juist weer verder aangetrokken in 2023, heel fijn. In beide elementen is terug te lezen dat het ons lukt om in nauwe samenwerking met Laak ons programma vorm te geven. Ondanks corona, ondanks afgekeurde huisvesting, 2 verbouwingen en 2 verhuizingen in de afgelopen 3 jaar. Het was veel, heeft ons veel kruim gekost, soms teveel, maar samen met de bewoners is het ons gelukt om steeds opnieuw de juiste vorm te vinden, juiste locatie, nieuwe impulsen op te pakken en 'oude' uit te breiden en te verbeteren.

Bedrijfsvoering – Corona heeft ons inhoudelijk op meerdere gebieden veel tijd en aanpassing gekost, evenals frustratie om alles wat niet lukte en daarmee een aanslag op onze medewerkers en bezoekers. Maar financieel zijn wij steeds heel goed geholpen en hebben wij steun vanuit de stad (herstelfonds) en het land (NOW-gelden) ontvangen. Het is ons zelfs gelukt om onze nabije zzp'ers te kunnen blijven betalen. Echter, de heftige inflatie die half 2022 volgde heeft slechter voor ons

ALGEMENE GEGEVENS

Naam instelling – Laaktheater

Statutaire naam instelling – Stichting Laaktheater

Statutaire doelstelling – Ontwikkelen van culturele en cultureel maatschappelijke activiteiten in stadsdeel Laak

Aard van de instelling – Wijktheater en cultuuranker

Bezoek- & postadres – Ferrandweg 4T, 2523 XT Den Haag

Telefoonnummer – 070-393 33 48

Email – info@laaktheater.nl

Website – www.laaktheater.nl

uitgepakt. Inmiddels heeft de gemeente ons in 2023 geholpen met de noodsteun maar het tekort uit 2022 nemen wij nog steeds mee middels een nu te laag weerstandsvermogen en wij hebben in 2023 moeten inleveren op fte, zie H3-Toekomst.

Diversiteit & inclusie (D&I) – Wij hadden voor 2021-2024 geen doelstellingen opgesteld, niet uit desinteresse maar omdat het door onze hele organisatie en programma heenloopt. En dat is nog steeds zichtbaar, zie ook de uitslag van de scan van de code D&I waarbij wij 4,88 van de 5 punten haalden. Maar het mooie van de scan is dat het ons concrete doelstellingen gegeven heeft voor de toekomst, zie H3 - toekomst.

Positionering – Wij bewegen ons nog steeds op vele vlakken, met culturele aanbieders, groot en klein, Laaks, Haags en landelijk. Met uitbreiding dat de directeur inmiddels in het bestuur zit van het Haags Cultuur Overleg (HCO) en de Participatie Federatie (dPF) en wij samenwerken met DEN (Digitaal kennisnetwerk voor de cultuur) i.h.k.v. een tool voor het publiek met gebruik van AI. Verder zijn wij actief binnen placemakingstrajecten in Laak, heel belangrijk i.h.k.v. de nieuwe hotspots Binckhorst en Laakhavens en vanwege de nieuwe huisvesting die Laaktheater nodig heeft.

Economisch e/o maatschappelijk – Door onze manier van werken bewegen wij ons altijd, behalve in het culturele, ook in het maatschappelijke en economische werkveld. Welzijn en onderwijs zijn vaste, steeds terugkerende partners, economisch heeft een kleiner aandeel (maar daar is bijv. Atenor nieuw, projectontwikkelaar in Laakhavens) maar de komende periode zal dit alleen maar belangrijker worden i.h.k.v. de groei van Laak en het realiseren van nieuwe huisvesting voor Laaktheater.

TOTALEN	2021	2022	2023	2024
Activiteiten	444	858	751	1.078
Aantal bezoeken	5.777	23.459	28.025	33.813

TOEKOMST 2025-2028 | SAMEN STERK

Ik ben omdat wij zijn¹ - Ik ben omdat jij bent - SAMEN STERK

Samen Sterk – Bovenstaande zin uit een programma van Anita Poolman – *ik ben omdat wij zijn* – leek zo passend voor de werkwijze van Laaktheater. Het leidde tot Samen Sterk, een gegeven zoals wij het de afgelopen jaren hebben ervaren en de komende jaren graag weer willen. Alleen hadden we het niet gered, samen komen we heel ver.

Programma – Ondanks Corona hebben wij mooie stappen kunnen zetten binnen de inhoudelijke ontwikkeling van onze programmaliijnen. Voor Samen Programmeren zijn dat o.a. de ontwikkeling van series i.s.m. meerdere gastprogrammeurs en daarmee meerdere publieksgroepen bij elkaar. Het leidt tot betere programma's en vraagt uiteindelijk iets minder ondersteuning die we daarmee weer ergens anders kunnen inzetten. Voor het vinden van nieuwe publieksgroepen bijvoorbeeld, waarvan we weten dat die er zijn, maar nog niet bij ons binnen zijn geweest. Samen Produceren krijgt steeds meer vaste grond onder de voeten bij ons – de mensen komen met hun wensen, doen graag mee en zetten door. De eerdere producties zoals van het seniorentheater lopen door en er komen nieuwe bij zoals bijvoorbeeld de Kerstproductie en het jaarlijkse onderzoeksgeld voor nieuwe wijkproducties. En de samenwerking met de Laakse makers die wij begeleiden binnen de Haagse Makersregeling zijn een verrijking op ons verdere programma. Samen Groeien krijgt dus een nieuwe Maaklabversie, voornamelijk op locatie. Dit laatste omdat in Laaktheater inmiddels 2 nieuwe projecten/partners zijn opgestart, Laaks Jeugdtheater (10-14) en de samenwerking met de Muziekspeelplaats. Aanvullend op Jong Beginnen starten wij in 2024 al met Play Café voor de jongste kinderen a.g.v. de gelden uit de combinatie-regeling. Verder worden jongeren steeds belangrijker binnen

¹ Ik ben omdat wij zijn is een vrije vertaling van het woord Ubuntu - een filosofie uit het zuidelijke deel van Afrika

onze programmering, met eigen programmering maar ook binnen de opleidingen Johan de Wit Scholengroep, Haagse Hogeschool en zoeken wij contact met het ROC Mondriaan i.h.k.v. het placemakingstraject op het Leegwaterplein. Alles tezamen een fijne mix van oude en nieuwe plannen en ruimte voor nieuwe ideeën.

Zakelijk – Honorering van onze aanvraag met het beoogde budget maakt het mogelijk om oude en nieuwe programma's met meer rust te kunnen oppakken en onze werkwijze verder uit te werken en daarmee beter overdraagbaar te maken. Wat ons weer mogelijkheden biedt om meer kwaliteit te bieden in de begeleiding en in contacten met derden. Meer rust komt verder voort uit het feit dat we een klein stukje extra fte hebben opgenomen en een nieuwe stap richting een cao zetten, namelijk 38-urige werkweek i.p.v. 40 uur. En er tegelijkertijd voor hebben gekozen om de aantallen activiteiten/bezoekers goeddeels hetzelfde aan te houden als in 2024. Verder hebben wij meer tijd en budget ingeruimd voor publieksonderzoek. Wij doen mee aan het stedelijke publieksonderzoek maar als extra werken we onze eigen digitale data, mede mogelijk gemaakt door onze Google Grant, verder uit binnen meer kwalitatief onderzoek. Om zo ons publiek en hun wensen steeds beter inzichtelijk te krijgen. Tezamen zouden het mooie jaren moeten worden.

Diversiteit en Inclusie – Zoals reeds aangegeven, voor 2025-2028 hebben wij een paar doelstellingen opgesteld. N.a.v. de ingevulde scan, zie H3-Toekomst.

Hopelijk spreken onze plannen u aan en sluiten ze goed aan op de richtlijnen.

TOTALEN	2025	2026	2027	2028
Activiteiten	1.084	1.084	1.084	1.084
Aantal bezoeken	33.913	33.913	33.913	33.913

2. TERUGBLIK - GEDROOMD & GEDAAN - SAMEN & DICHTBIJ

SAMEN & DICHTBIJ

Onze manier van werken, samen met bewoners en organisaties in Laak, ligt steeds aan de basis van ons werken. Daar komen onze doelstellingen uit voort en daar liggen onze belangen. Het is heftig geweest de afgelopen jaren, op meerdere vlakken. Tegelijkertijd zijn we de moeilijke en mooie perikelen steeds samen, in afstemming met de bewoners aangegaan en tot een volgende stap gekomen. Wij hebben niet de aantallen voorstellingen en bezoekers kunnen halen zoals in het vorige Kunstenplan opgenomen. Wel hebben we onze basisdoelstelling gehaald, samen met bewoners optrekken, steeds meer bewoners betrekken en samen cultureel programma mogelijk maken, in Laaktheater of dichterbij - om de hoek op locatie in Laak. Steeds opnieuw gekeken, er kan veel niet maar wat kan wel. Ons theater is gesloten maar op straat en in buurthuizen mogen we wel aan de slag. Bewoners en organisaties zijn onze gastprogrammeurs met wie wij samen programma ontwikkelen in en vanuit ons theater. Maar tijdens corona waren wij vaak gastprogrammeur bij anderen door samen te werken op locatie bij onze partners. Het maakte ons nog bewuster wat gastprogrammeur inhoudt, baas over je eigen programma en toch ook niet, want, te gast bij iemand anders. Het heeft onze manier van werken, niet alleen in eigen huis maar ook op locaties in Laak, in ieder geval versneld, versterkt en verbeterd. Alles op een rij zettend hebben we binnen de programmali-jnen het volgende bereikt:

Samen Programmeren – Tijdens corona met lagere getallen maar wel wezenlijk doorgezet. Inmiddels ligt dat weer goed 'op schema' met mooie programma's van zowel 'oude' gastprogrammeurs als van nieuwe. Mooie voorbeelden zijn de Culturele Talkshows van Siska Bhairosingh, voor wie wij extra financiering via FCP hebben ontvangen om een reeks te programmeren. Maar ook van nieuwe gastprogrammeurs zoals Robert John Henderson met Bubbels & Bonbons dat hartverwarmend is ontvangen en wat nu uitmondt in een queerserie in 2024. Ook onze maandelijkse seniorenprogrammering Advocaatje Leef je Nog is, weliswaar met vertraging, inmiddels goed op gang. Het Laakfestival is, na meerdere jaren niet doorgedaan te zijn, in een andere formule opgepakt door het Stadsdeel. Daar werken wij als 1 van de partners aan mee. Een speciaal festival voor mensen met een beperking is nog niet opgepakt maar wordt 1 van de nieuwe partners/publieksgroepen waar wij de komende jaren aandacht aan gaan besteden.

Samen Produceren – Onze seniorentheatergroep en Laaks Jongerentheater zijn corona, hortend en stotend, creatief te lijf gegaan (senioren o.a. met de voorstelling de Schoonheid van de Dorre Tak). Het doorgaan hiervan was van grote waarde. Beide werken inmiddels weer aan nieuwe voorstellingen. Community art met de wijk hebben wij succesvol opgepakt in Spoorwijk/Laak Centraal wat uitgemond is in kleinere

projecten zang, fotografie en spoken word, zie H3-Toekomst. Het verhalenfestival i.s.m. Anita Poolman heeft vertraging opgelopen maar staat opnieuw op de agenda voor de komende jaren. Het begeleiden van nieuwe makers is flink op stoom aan het komen. Wij hebben inmiddels een paar makers kansen kunnen bieden. Met Kern Koppen maakten we zelfs de eigen productie Kamikaze Copiloot mogelijk, die nu toert. In 2024 volgt een community art voorstelling van Lima Rood met bewoners uit Laak: Matrassendag. De uitwisseling met de Haagse Hogeschool heeft een andere vorm gekregen en Johan de Wit Scholengroep is erbij gekomen, zie H3-Toekomst. Het is een droge opsomming op deze manier maar er zit veel plezier en ontwikkeling achter deze verhalen, zie ook H3-Toekomst.

Samen Groeien – Wij hebben de verschillende plannen, met horten en stoten, kunnen doorzetten. Maaklab (voorheen Urban Lab) na succes en stoppen, gaat nu alsnog door. Jong Beginnen, weliswaar minder op de voorscholen (geen toegang en afgelopen jaar niet voldoende financiën) maar wel in Laaktheater zelf waarbij de bezoeken aan de voorscholen node werden gemist. Voor komend jaar hebben wij hier opnieuw op ingezet, o.a. met een Artist in Residence. Verder, aanvullend, komend jaar uitbreiding met Play Café, zie H3-Toekomst. Schoolvoorstellingen en jeugdvoorstellingen (nieuw Poffertjes Pret voor 2 tot 4-jarigen, zie H3-Toekomst) zijn vast onderdeel van ons programma. Ruwe ruimte hebben we uiteindelijk niet kunnen opnemen in het geactualiseerde activiteitenplan voor 2021 maar komend jaar komt daar een kleine variant op middels een kunstproject met de Johan de Wit Scholengroep. Wat aan projecten niet gelijk kan, maar wel belangrijk lijkt of een wens van een bewoner is, blijft in het achterhoofd en proberen we op een ander moment alsnog mogelijk te maken.

INVLOED VAN CORONA

Corona heeft veel gevolgen gehad, op vlak van programma, publiek, medewerkers en huisvesting. Zoals velen met ons, moesten we sluiten en viel veel van onze programmering af. Maar vanaf de start zijn wij op zoek gegaan naar wat wel mogelijk was – wat betreft Laaktheater fysiek: de routing aangepast, de tribune van 147 stoelen teruggebracht naar heel veel minder met kleine tafeltjes ertussen, kaartje mét gratis drankje geïntroduceerd zodat we het klaar konden zetten, het aanraken tot een minimum beperken en het toch iets extra feestelijks had; – Laaktheater digitaal: we zijn binnen 6 weken van start gegaan met een digitaal podium, LaaktheaterThuis zodat wie wilde thuis kon meekijken met sommige programma's, bijvoorbeeld Mena Filmfestival met onverwacht héééel veel bezoekers, uit Laak maar ook uit het buitenland; - programma verplaatst naar buiten of speciaal gemaakt voor op locatie, dit waren de eerste Laaksessies (kleine concerten op locatie), toen dus buiten voor balkons, in binnentuinen..., ze werden warm verwelkomd; - programma digitaal: toen we 'niets' mochten digitaal programma ontwikkeld, bijvoorbeeld Vrouwendag

digitaal vormgegeven met interactie, Maaklab kunstlessen digitaal klaar gezet. Dit laatste was geen succes want de kinderen in Laak bleken ver achter te lopen (niet onverwacht) qua digitale middelen/kennis. Het ophalen van knutselpakketjes verliep daarentegen een stuk beter. Zuur was wel dat toen we net de routing in Laaktheater klaar hadden om toch zo goed mogelijk publiek te kunnen ontvangen met 1,5 meter afstand, ons theater compleet niet bleek te voldoen aan ventilatie-eisen. We moesten helemaal dicht en konden er ook niet meer werken. Wij zijn dicht geweest van sept 2020 tot sept 2021.

KWALITEIT BINNEN ONS WERK

Kwaliteit komt in vele vormen en is altijd onderdeel van onze programma's – soms door professionele begeleiding, tijdens het proces, lessen of repetities voor eigen producties – soms in professionele artiesten (wanneer zijn ze professioneel – opleiding, autodidact, minder voorkomende culturele vormen, niet zomaar altijd herkenbaar voor ons) – soms door iemand kansen te geven zich verder te ontwikkelen via bijvoorbeeld de Haagse Makersregeling of door programma's van onze partners van de Participatie Federatie een kans te geven – soms door gastprogrammeurs en vrijwilligers kansen te geven zich verder te ontwikkelen. Kwaliteit is altijd onderwerp van gesprek, bij ieder programma en daar horen altijd professionele begeleiding, professionele kwaliteiten bij. Die wij zelf in huis hebben of in huis halen door bij anderen te rade te gaan, te vragen bij te dragen, mee te werken. Kwaliteit van leven doet leven.

BEDRIJFSVOERING

ORGANISATORISCH, MEDEWERKERS, FINANCIËEL EN ONTWIKKELINGEN DAARBINNEN

Een korte schets van onze organisatie en hoe op orde is zo nauw aan elkaar verbonden dat u ze hieronder samen besproken aantreft.

Corona, verhuizing/verbouwing 1 & werkdruk - De sluiting van het theater heeft heel veel voeten in de aarde gehad. Wij misten ons podium, onze ontmoetingsplek en onze werkplek. Alles ging in de versnelling om uit te zoeken wat wel/niet mogelijk was, moeten we Laaktheater wel verbouwen terwijl wij eigenlijk net gestart waren met een huisvestingsonderzoek vanwege de staat van het theater; te oud, te klein. Of toch een

andere locatie zoeken, tijdelijk tot na corona, om het dan meer definitief op te pakken. Dat laatste bleek geen optie, er was geen andere locatie in Laak geschikt om een theaterzaal in te bouwen; bezet, te klein, geen ventilatie etc. De enige oplossing voor het nu was een noodverbouwing van Laaktheater zelf wat mogelijk bleek uit coronagelden. Door snel handelen van de gemeente en een fijn bouwteam (dat we al 'in huis' hadden vanwege de andere huisvestingsplannen) hebben we dit alles binnen een jaar kunnen regelen en heeft er in de zomer van 2021 een voorspoedige verbouwing plaatsgevonden. September 2021 konden we feestelijk openen met een Laakessie wandeling door de buurt. In de tussentijd verbleven wij als team op een tijdelijke locatie in de Haagse Sportcentrale in Laakhavens, met voldoende ruimte om te werken en een hele kleine programmaruimte voor 30 à 40 bezoekers.

Tijdens dit coronajaar hebben wij dus onze organisatie omgegooid zodat we zo goed mogelijk zoveel mogelijk programma op locatie, buiten of digitaal konden organiseren. We hebben een verbouwing doorgevoerd en we zijn verhuisd naar een tijdelijke locatie. Na de noodverbouwing was er niet meer voldoende ruimte om met alle medewerkers terug te keren naar Laaktheater. Wij kregen de mogelijkheid om langer in de Haagse Sport Centrale te blijven. De meerwaarde van het daar blijven kwam ook voort uit de programmaruimte die wij daarmee in Laakhavens hadden - hotspot in ontwikkeling met nog weinig faciliteiten. Echter, als programmaruimte liepen we prompt harder tegen de nadelen aan - op de eerste etage, onzichtbaar, klein, laag en geen lift. Met het theater weer open, was iedereen weer druk om programma te maken in het theater en raakte de Haagse Sport Centrale al snel uit beeld. Het blijft toch een klein team. Daarbij opgeteld, ook voor en met bewoners uit Laakhaven programmeerden we al snel weer in Laaktheater omdat de condities daar zoveel beter waren. Wel zetten we ons in voor een andere plek in Laakhavens, namelijk Leeghwater, zie H3-Toekomst.

Inflatie, verhuizing/verbouwing 2 & werkdruk - Het werken over 2 locaties bleek in deze vorm een zware wissel te trekken op het team. Tegelijkertijd stegen de kosten van deze noodlocatie heel hard als gevolg van de hoge inflatie. Dit kon niet gedekt uit de toegezegde extra huurgelden en zou daarmee ten koste gaan van ons programmabudget. Het bleek goedkoper de opslag om te bouwen tot kantoor en het zou fijnere werkom-

standigheden voor het team geven. De gemeente kon zich hier gelukkig in vinden en in de zomer van 2023 hebben wij dit kunnen oppakken – verbouwen en opnieuw verhuizen, nu van de Haagse Sport Centrale naar Laaktheater.

Team & werkdruk - Oftewel 2x verbouwen, 3x verhuizen (terug in 2 fasen) en dat terwijl er op de vloer, daar waar het eigenlijk omgaat, sprake was van een heel intensief werkklimaat door het steeds opnieuw uitvinden/annuleren/verplaatsen van programma tijdens corona. De werkdruk hield ook na corona nog sterk aan, juist doordat iedereen, team en bewoners, gelijk weer 'losging'. Het was zo fijn om weer te kunnen werken en dan het resultaat en blije bezoekers te zien. Daarbij moest het team niet alleen weer wennen aan het ontvangen van het grotere aantal bezoekers, maar ook aan de 'complete' nieuwe routing na de verbouwing. Het was goed en heel fijn, maar het heeft ook een flinke wissel getrokken op het team. Met als gevolg uitval, vertrekken vanwege de werkdruk, elders beter verdienen maar ook pensioen of niet meer in het weekend willen werken. Wij zijn in ieder geval blij dat wij weer samen in 1 gebouw werken en elkaar op die manier beter kunnen ondersteunen.

Overdraagbaar & wendbaar - En we hebben ervan geleerd, nl. hoe belangrijk het is dat werk overdraagbaar is. We waren al begonnen, in het kader van groei van een kleine organisatie naar een iets grotere, maar hebben het nu versneld opgepakt en werken het de komende periode verder uit. Hier hoort ook een eigen bedrijfsscan bij, samen uit te werken met een externe professional, om zo onze idealen en wensen ook in andere, meer bedrijfsmatige en meetbare doelen om te zetten. Met deze beide lijnen, werkwijze uitschrijven en bedrijfsscan opstellen, hopen we bij te dragen aan meer werkrust en een kwaliteitsslag te maken, voor onszelf en anderen.

Financieel & corona – Financieel hebben we Laaktheater goed op de rit kunnen houden, door de ondersteuning vanuit de gemeente (herstelfondsen), het land (NOW-gelden) en de incidentele financiers die ons van verschillende kanten gesteund hebben. Wij hebben onze medewerkers kunnen behouden, hebben onze nabije zzp'ers kunnen doorbetalen en verbouwingen/verhuizingen kunnen financieren. Hier speelde natuurlijk ook in mee dat wij nauwelijks verliezen leden door tegenvallende kaartverkoop. Simpelweg omdat wij nauwelijks kaartinkomsten hebben door de hele lage prijzen die wij rekenen. De kosten van onze programma's worden met name gefinancierd uit andere gelden en daar kwam veel steun vandaan. Corona heeft ons per ongeluk ook een stukje tijdelijke financiële rust gebracht. Omdat toen nog niet zeker was wanneer en hoe eventuele financiële hulp eruit zou gaan zien hebben wij gebruikgemaakt van de optie loonheffing uit te stellen. Inmiddels betalen wij deze conform de regeling terug, maar hierdoor hebben wij nu tijdelijk een liquide buffer.

Financieel & inflatie – Deze financiële buffer is de afgelopen periode heel goed van pas gekomen bij de hoge inflatie. Deze was voor ons veel lastiger te hanteren omdat wij nauwelijks eigen knoppen hebben om aan te draaien. Kaartprijzen, horeca, verhuur, deze bedragen zijn in Laak niet serieus te verhogen zonder afbreuk te doen aan dat waar wij voor zijn, zoveel mogelijk bewoners betrekken bij ons/hun culturele programma.

In het 2e halfjaar van 2022 liepen de kosten voor energie en huur met ruim 23.000 euro omhoog. Wij hebben dit kunnen terugbrengen tot ruim 9.000 euro en die is ten laste gekomen van ons eigen vermogen. Terwijl dat eigen vermogen, voorwaarde voor de herstelfondsen, teruggebracht was tot 6%. Voor 2023 hebben wij een niet-sluitende begroting – tekort ruim 44.000 euro - moeten indienen omdat wij niet op zo korte termijn vaste lasten terug konden brengen tot een sluitend bedrag.

Inflatie & maatregelen - Het tekort op de begroting van 2023 hebben wij terug kunnen brengen tot ruim 38.000 euro door een aantal maatregelen die wij lopende het jaar, hebben genomen:

- Nieuw energiecontract afgesloten;
- Fte verminderd door niet invullen van natuurlijk verloop binnen onze fte;
- Huur van de noodlocatie omgezet in een kleine verbouwing zodat wij de extra locatie konden afstoten.

Voor 2024 hebben wij dan ook weer een sluitende begroting kunnen indienen. Wat betreft het tekort uit 2023: dat is inmiddels via de gemeentelijke noodsteunregeling ontvangen, wat een hele zorg minder is.

FINANCIERINGSMIX

Onze financieringsmix bestaat uit structurele subsidie en incidenteel uit zowel het culturele domein alsook inmiddels vanuit bijvoorbeeld onderwijs en welzijn en verder verschillende particuliere en private fondsen. Kaartverkoop zet geen zoden aan de dijk en gelukkig maar, want die wordt opgebracht door onze bewoners en in Laak is de financiële standaard heel laag. Daar komt binnenkort verandering in. Dat gaat geen verhoging geven want de oude bewoners mogen niet afhaken, maar wij zoeken wel naar andere wegen, zie ook H3 – Toekomst. Verder hebben wij opnieuw 40% eigen inkomsten naast de structurele subsidie opgenomen. Uitgebreidere beschrijving van de mix treft u aan in H3 – Toekomst.

TOEPASSING FAIR PRACTICE & CULTURAL GOVERNANCE CODES

De codes Fair Practice en Cultural Governance worden door ons, waar mogelijk, toegepast.

Cultural Governance - Deze code wordt jaarlijks geëvalueerd en beschreven in ons jaarverslag. In 2023 zijn wij gestart met het omzetten van het bestuursmodel van Laaktheater naar een Raad van Toezichtmodel. Kort gezegd omdat het Raad van Toezichtmodel inmiddels beter overeenkomt met de werkwijze van het bestuur, besturen op afstand, en de directie. Wij verwachten dit traject in 2024 af te ronden.

Fair Practice – Ons streven is, en is steeds geweest om deze zo goed en volledig mogelijk toe te passen. Ons werk - team, bewoners en programma - is van waarde en hoort zo gewaardeerd te worden. Wij zijn nog niet aangesloten bij de cao Toneel en Dans maar afgelopen periode hebben wij wel een aantal stappen kunnen zetten die op onze wensenlijst stonden zoals: iedereen in de juiste schaal en regel opnemen conform functie en ervaringsjaren en iedereen gaat nu jaarlijks, bij goed functioneren, conform de cao een regel omhoog. Een 38-urige in plaats van 40-urige werkweek hebben wij met ingang van

2025 opgenomen in onze begroting. Daarmee komen wij heel ver en is het aansluiten bij de cao een stuk dichterbij.

Een ander punt, werkdruk verlagen, dat is absoluut niet gelukt in de heftige jaren die achter ons liggen. Maar ook daar hopen wij miv 2025 kleine stappen te zetten, zie H3 – Toekomst.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

TOEPASSING CODE DIVERSITEIT & INCLUSIE

Zoals in de samenvatting al gesteld, wij hadden geen doelstellingen opgenomen maar het is een vast onderdeel van onze manier van werken. Diversiteit en inclusie zijn voor ons belangrijk om goed te kunnen functioneren en waar wij kunnen passen wij dat toe, zoeken oplossingen of werken mee aan onderzoek (DEN publiekstool). Wij proberen steeds alert te zijn om met zoveel mogelijk mensen samen te werken, mogelijkheden te organiseren, gemêleerd team & omgeving te creëren en een afspiegeling van ons stadsdeel te zijn. Wij zijn dan ook heel blij dat meerdere medewerkers uit Laak zelf komen, dichtbij en bekend. Voor 2025-2028 hebben wij, als gevolg van de scan, wel doelstellingen opgenomen, zie H3-Toekomst.

POSITIONERING - CULTUREEL, MAATSCHAPPELIJK EN ECONOMISCH

ONZE POSITIE IN HET VELD EN DE SAMENWERKINGEN DAARBINNEN

Positie - Wij hebben onze positie behouden en uitgebreid. Kan ook haast niet anders omdat wij vrijwel altijd met anderen samenwerken, met bewoners en organisaties in Laak – cultureel, maatschappelijk en economisch. Maar wij zijn ook steeds alert op extra mogelijkheden voor onze bewoners en zoeken daarvoor actief samenwerkingen met anderen. Maar soms ook, zoals hierboven aangegeven, domweg door noodzaak – corona – dat we sneller en dieper de wijken introkken met onze programma's.

Samenwerkingen – Doorlopende samenwerkingen met stedelijke partners zijn uitgebreid. Met het Residentie Orkest en Opera2Day werkten wij al zo. Tijdens corona zijn ook samenwerkingen gestart met bijvoorbeeld NDT, HIIIT (v.h. Slagwerk Den Haag) en Amare en voor 2025-2028 hebben wij elkaar opnieuw gevonden, zie H3-Toekomst.

Maar ook de afgesproken samenwerking in 2025 met Cat Smits Company wordt een nieuw avontuur waar wij veel van verwachten. Vanwege haar mooie werk en het waarom zij met ons wil samenwerken, de uitwisseling die zij zoekt met bewoners in Laak. Dit continue in beweging zijn, met bewoners, makers, organisaties maakt samenwerken zo waardevol, voor ons en voor de uitwisseling met bewoners. Nieuwe wensen, nieuwe ideeën, nieuwe mensen en interesse in elkaar.

Partners dichtbij – De samenwerking met de Cultuurankers is en blijft waardevol. Een andere fijne uitbreiding is de Participatie Federatie (samenwerking van inmiddels 10 podia & LKCA in de 4 randsteden ter versterking van cultuurparticipatie) waar Theater de Vaillant en wij de voortrekker van waren

en de directeur inmiddels in het bestuur zit. De Participatie Federatie (dPF) heeft een kleine vlucht kunnen nemen door de onverwachte landelijke bijdrage als gevolg van corona. Hiermee heeft dPF o.a. nieuwe makers financieel kunnen ondersteunen in combinatie met speelplekken bij de leden. Wij hebben als Laaktheater inmiddels 2x een bijdrage à 30.000 euro ontvangen voor onze makers. En er is een kennisuitwisseling opgepakt tussen de podia die zeer gewaardeerd wordt door zowel de medewerkers als de betrokken makers. Het ontvangen budget heeft dPF uitgesmeerd over twee jaar. Aansluitend heeft het Fonds Cultuurparticipatie voor de laatste 2 jaar eenzelfde budget toegekend.

Maatschappelijk – Wij werken al meerdere jaren met partners uit andere publieke domeinen zoals welzijn en onderwijs. Zij zijn van grote waarde binnen onze manier van werken en deze samenwerkingen worden alleen maar hechter en vertrouwerder.

Economisch – Hier zien wij met name een routing richting de hotspots Binckhorst en Laakhavens. Wij zijn actief in placemakingstrajecten en hebben een eerste samenwerking met een projectontwikkelaar, Atenor, succesvol achter de rug.

PUBLIEKSBELEID

Binnen het publieksbeleid hadden wij 5 programmadoelen opgenomen waarvan wij 4 hebben kunnen oppakken: bewoners als ambassadeur komt steeds meer tot zijn recht, zie ook H3-Toekomst; we hebben inmiddels kwalitatief en kwantitatief publieksonderzoek opgepakt en we hebben, o.a. door deze onderzoeken, ons publiek beter leren kennen en zijn beter in staat hen specifiek te bereiken. Het 4e punt, onze kennis overdraagbaar maken voor gastprogrammeurs is deels gebeurd, zie hierboven, en wordt de komende tijd verder uitgewerkt. Wat niet is gelukt, is een nieuwe campagne om Laaktheater bekender te maken. Geen geld, geen tijd, niet voldoende noodzaak om daar andere dingen voor te laten. Maar zodra een gelegenheid zich aandient i.c.m. budget, bijvoorbeeld een nieuw theater, zetten we een dergelijke campagne op.

In de terugblik 'teveel gedoe', maar in de toekomstplannen komt u het woord corona niet meer tegen en gaan we volle bak vooruit.

3. TOEKOMST - DROMEN & DOEN - SAMEN STERK

Laak kent een rijkgeschakeerd palet aan publieksgroepen uit vele culturen en achtergronden. De bewonersgroepen liggen aan onze basis, zijn onze gids en kracht. Tegelijkertijd zijn ook onze partners in en buiten Laak belangrijk voor onze manier van werken. Gezamenlijk vormen de bewoners en de samenwerkingspartners de culturele community waarmee wij samenwerken en in contact staan.

Ik ben omdat wij zijn¹ - Ik ben omdat jij bent - SAMEN STERK

¹ Ik ben omdat wij zijn is een vrije vertaling van het woord Ubuntu - een filosofie uit het zuidelijke deel van Afrika

SAMEN STERK

Laaktheater is een plek, een community in de wijk waar je verbeelding en verwondering vindt, waar je je even in een andere wereld waant of de eigen wereld door andere ogen kunt bekijken. Maatschappelijk bewust, inspeland op actuele ontwikkelingen en sentimenten in de wijk en de wereld.

ALTIJD SAMEN MET DE BEWONERS

Laaktheater programmeert, produceert en ontwikkelt altijd samen met bewoners en organisaties in Laak. **Vraaggericht, co-creatief en toegankelijk.** We zijn ervan overtuigd dat kunst en cultuur ieder mens raakt, laat groeien en verbinding tussen mensen mogelijk maakt en versterkt. Wij geloven dan ook in de kracht van cultuur en in de kracht van bewoners. Door verbeelding en met culturele ontmoetingen willen we bijdragen aan emancipatie, participatie, leefbaarheid en sociale cohesie in Laak. **Hoe doen we dat?** De programmering en productie starten altijd vanuit vragen en behoeften van (groepen) bewoners. Cultuur(participatie) start in de buurt. Dat betekent dat we veel naar buiten gaan en bewoners naar binnen halen, allerhande netwerken in en buiten Laak hebben, en onze tijd en culturele vormen inzetten om contacten te leggen en onderhouden. **Co-creatief werken** is bij ons een volledig geïntegreerde werkwijze. Programmering en productie, facilitering van makers, talentontwikkeling en educatie worden altijd in samenhang met bewoners ontwikkeld, in combinatie met professionele begeleiding op proces en inhoud.

EEN BRUISENDE CULTURELE COMMUNITY

Laaktheater is culturele aanjager, spil en schakel van een bruisende culturele community. Wij hebben een unieke positie in een stadsdeel waar sprake is van grote culturele diversiteit, lage inkomens, een laag opleidingsniveau, weinig sociale cohesie en veel nieuwe (toekomstige) bewoners in de hotspots Binckhorst en Laakhavens. Wij bouwen samen met bewoners, makers, partners en bezoekers aan een rijk cultureel ecosysteem. Een culturele community waarin je jezelf mag zijn en waarin je gezien wordt door de ander. Kunst is hierbij zowel doel als middel. **Hoe doen we dat?** Door de bewoners en groepen actief bij kunst en cultuur te betrekken, zorgen we ervoor dat de kunst die we tonen en maken van iedereen is. Mensen ontmoeten elkaar, hebben aandacht voor elkaar en leren elkaar kennen. Onze manier van programmeren is gericht op het persoonlijk maken van kunst en het (culturele) empowerment van bewoners. **We sluiten aan bij en zetten in op gezamenlijke groei en ontwikkeling** waarbij inspiratie

halen en brengen een belangrijk gegeven is. Een werkwijze die iedereen de kans biedt een eigen culturele plek te vinden en uit te bouwen. Tegelijkertijd zetten we binnen onze programma's in op **verbinden en overbruggen**. Zo verbinden we bekende én nieuwe publieksgroepen met elkaar en dragen wij bij aan vernieuwing van het culturele aanbod.

TOEGANKELIJK VOOR DE HELE GEMEENSCHAP

Door sociaal artistieke projecten te realiseren, democratiseren wij kunstbeleving en -uiting en maken we kunst en cultuur toegankelijk voor iedereen. Een aanbod dat dicht bij de wijkbewoners in Laak onderzocht en gemaakt wordt en van daar haar weg naar buiten vindt. We willen buiten de gebaande paden gaan en juist ook het onbekende een podium bieden met als doel meer openheid en begrip te creëren. **Hoe doen we dat?** Producties en uitingsvormen worden op meerdere manieren, zo goed mogelijk **toegankelijk** gemaakt voor de hele gemeenschap, in taal, laagdrempeligheid, financieel... We geven ruimte aan verhalen van de ander, aan de diversiteit van bewoners in Laak. Iedere bewoner moet in principe passief of actief kunnen deelnemen aan alles wat door of via Laaktheater mogelijk wordt gemaakt. Zo bouwen we aan een culturele community.

Onze droom is een bruisende thuisbasis en inspirerende partner te zijn voor alle bewoners van Laak. Met als ultiem doel dat bewoners van Laak kunst en cultuur zien/ervaren als onlosmakelijk verbonden met hun leven, wat van hen is, waar zij invloed op hebben, waar verbeelding aan de macht is en waar zij niet meer zonder willen.

PROGRAMMA LAAKTHEATER

Kern van ons plan voor de komende vier jaar is dat we de eerder ingezette bewegingen willen versterken en verdiepen om zo de culturele community in Laak steeds groter, inclusiever en steviger te maken. In het vorige plan hebben we de drieslag Samen Programmeren, Samen Produceren en Samen Groeien geïntroduceerd. Die vormt ook de basis voor deze periode.

SAMEN PROGRAMMEREN

Laaktheater brengt kunst en cultuur dicht bij de bewoners van Laak. Cultuur maken helpt bij het vormen van je eigen identiteit en leert je omgaan met verschillen. En, net zo belangrijk: kunst geeft óók ontspanning en plezier!

We stellen samen met bewoners programma's samen die aansluiten bij de wensen en smaken van, en bij thema's die leven bij de bewoners.

'De (individuele) bewoner als gastprogrammeur' blijft de basis van Samen Programmeren. Daarnaast hebben de afgelopen jaren ook meerdere bewoners en/of organisaties samen programma's ontwikkeld. Beide lijnen, individueel en samen, werken wij de komende jaren verder uit. Zodat we zowel de individuele gastprogrammeur als de samenwerkingen van meerdere gastprogrammeurs nog beter kunnen begeleiden en programma's verder kunnen verbeteren en versterken. Als derde lijn binnen Samen Programmeren vinden wij het belangrijk dat onze huidige en nieuwe gastprogrammeurs geïnspireerd raken, mogelijkheid krijgen buiten hun eigen bekende paden te kijken.

BEWONER ALS GASTPROGRAMMEUR VOOR EIGEN ACHTERBAN - BONDING

Uniek aan de werkwijze van Laaktheater is dat onze wijkbewoners en wijkpartners de ruimte krijgen zelf te programmeren en organiseren, ondersteund door ons. Zij zijn onze gastprogrammeurs. Mensen komen binnen met een idee en wij coachen, adviseren en inspireren (dromen mag!) ze bij het uitwerken van het idee. Op deze manier is er al een zeer cultureel diverse programmering ontstaan:

Van Pools, Irakees, Hindoestaans, Hollands, Bubbels en Bonbons tot Urban tot...

Individuele gastprogrammeurs - bonding

We vinden het belangrijk dat er plek is en blijft voor deze vorm van programmeren. Het is de basis van onze programmering. Wij bewaken daarbij de kwaliteit voortdurend. Dit doen we zonder te pretenderen dat we weten wat die kwaliteit voor een ieder inhoudt. Onze kwaliteitsbewaking bestaat uit het begeleiden van de gastprogrammeurs in hun ontwikkeling en samen bepalen waar de kwaliteit zit en waar men naar toe wil. Ons budget is echter beperkt terwijl de dromen van bewoners soms groot zijn. Wij begeleiden de bewoners dan zo goed mogelijk in zoeken naar extra financiële middelen of partners om het traject samen mee op te pakken.

Accenten - nieuwe publieksgroepen

Wij werken sterk vraaggestuurd: bewoners komen bij ons met een wens, een droom. Op die manier bereiken wij al veel verschillende publieksgroepen in Laak. De komende jaren richten wij ons ook op die publieksgroepen en organisaties waarvan we weten dat zij in Laak zijn maar die we nog missen

in onze programmering, zoals bv de Jonge Ooievaar, Chinese bewoners, ... Wij willen hen actief benaderen om samen hun eigen programma te ontwikkelen. Afgelopen periode hebben wij dit al incidenteel opgepakt, zoals bijvoorbeeld het accent op queer. Voortkomend uit o.a. *Bubbels & Bonbons*, initiatief van wijkbewoner en gastprogrammeur Robert John Henders-on. Een feestelijk programma met professionele dragqueens en randprogramma zoals bv nieuw talent. Programma voor deze publieksgroep wordt nu verder uitgewerkt. Komende jaren geven wij deze actieve benadering van nieuwe publieksgroepen een vaste plek en maken daarvoor jaarlijks uren en budget vrij. Met de nieuwe partners vergroten en versterken we de culturele community in Laak.

Op locatie in Laak - binnen en buiten

We zijn aanwezig met culturele interventies op allerlei plekken in de wijk waar mensen samen komen. Dat kan op straat zijn of daar waar wijkbewoners samen eten, in buurthuizen. Tot zover kwamen wij vooral met 'eigen' programma. Nu sluiten wij ook af en toe aan met programma bij initiatieven van partners op locatie, zoals bv de Wereldkeukens van Wijkz. Op die manier bereiken wij ook publiek dat niet vanzelfsprekend bij ons naar binnen loopt en wie weet verleiden wij hen zo, om ook een programma in Laaktheater zelf te bezoeken of samen een nieuw programma te ontwikkelen. Deze wijze van programmeren, samen programma ontwikkelend op locatie, binnenshuis of in de openlucht, nemen wij vanaf nu vast op in onze programmering.

GASTPROGRAMMEURS SAMEN - BRIDGING

De afgelopen jaren hebben wij af en toe ingezet op programmeren met meerdere gastprogrammeurs tezamen, vanuit de gedachte op die manier een cultureel programma te ontwikkelen waar meerdere publieksgroepen samenkomen en kennisnemen van elkaar en elkaars programma. *Advocaatje leef je nog is hier een goed voorbeeld van. Evenals het jongerenprogramma dat we de komende jaren verder uitwerken.*

Advocaatje leef je nog - De wens voor een terugkerende **seniorprogramma** hebben wij op deze manier vormgegeven. Met meerdere gastprogrammeurs – o.a. bewoners en contactpersonen van Wijkz, Stichting Laakkwartier in de Maatschappij en Zonnebloem – en met een vaste formule (overdag, vooraf soep gevolgd door optreden in de theaterzaal en na afloop randprogramma zoals bv samen zingen) hebben wij gezamenlijk een terugkerend, herkenbaar stukje programma kunnen toevoegen. Het programma is enthousiast ontvangen. Gezien de hoge leeftijd, de veelal kwetsbare ouderen en de vele rollators hebben wij het bezoekersaantal op een maximum moeten zetten om het veilig en overzichtelijk te kunnen houden.

Jongerenprogramma donderdagavond - De wens voor een specifieke jongerenprogrammering is de afgelopen jaren zichtbaar geworden. We zijn gestart met kleine projecten met individuele gastprogrammeurs zoals bv Vibe van Siggie Florentina. Nu ontvouwt zich, onder leiding van Siggie en in samenspraak met de jongeren, een vast jongerenprogramma op de donderdagavond met culturele activiteiten, soms aangevuld met cultureel programma. Haags HipHop Centrum en HIIIT (v.h. Slagwerk Den Haag) zijn hier terugkerende partners waarbij

zij hun aanbod in samenspraak met de jongeren vormgeven. Maar ook NDT heeft aangegeven, bij interesse, de jongeren graag te ontvangen en samen te kijken welke voorstelling het mooiste aansluit. Wijkz werkt mee als extra kanaal naar jongeren en onder meer Bureau Beat uit Laak is extra gastprogrammeur voor een deel van het cultureel avondprogramma. De jongeren zijn hier, met ondersteuning & inspiratie, zelf in the lead.

SERIES

Werken in series rond een centraal thema met meerdere gastprogrammeurs met ieder eigen culturele inbreng en eigen achterban biedt ons de kans om het publieksbereik te vergroten. Door de herhaling krijgen we ook beter zicht op wat werkt en hebben we meer tijd en ruimte om dat wat werkt, te verankeren. Onze ervaring is dat dit leidt tot betere programma's met een groter bereik met uiteindelijk ook iets minder uren ondersteuning. Een fijne, goed werkende manier om publiek op te bouwen en verschillende publieksgroepen met elkaar in verbinding te brengen en zo de culturele community weer een stap verder te brengen. Het aansprekende van een serie zetten wij ook in met individuele gastprogrammeurs, zoals bij Comedy Lounge en Giant, een serie rondom bekende Indiase zangers.

INSPIRATIE

De afgelopen jaren is gebleken dat er behoefte is aan programma ter inspiratie. Het is niet voor iedereen 'logisch' om buiten Laak een voorstelling te bezoeken en zo nieuwe ideeën voor programma op te doen. Door voorstellingen naar Laak te halen en laagdrempelig aan te bieden, willen wij voorzien in die behoefte. Maar ook hier in samenspraak met bewoners door actief partners te zoeken bij het beoogde programma. Zij pakken de rol van ambassadeur. Laaksessies zijn een mooi voorbeeld van programma ter inspiratie.

Laaksessies - Laaksessies is een culturele ontdekkingsreis langs verschillende locaties in Laak bij de start van het theaterseizoen. Het culturele programma van Laaksessies bestaat uit artiesten uit Laak zelf en uit de rest van de stad. De artiesten vormen samen een toegankelijk, kwalitatief hoogwaardig en verrassend programma waar herkenning en verwondering naast elkaar bestaan. Deze combinatie van meerdere korte, vaak heel verschillende optredens en iedere keer een ander stukje van Laak in het zonnetje, is aantrekkelijk voor een mix van publieksgroepen, jong en oud, Laaks en Stads. Een welkome inspiratie voor iedereen, artiest en publiek. Bewoners van Laak kunnen, als zij gecharmeerd zijn van een specifiek optreden, voorstellen de artiest elders in het theaterseizoen te programmeren als avondvullend programma. Deze korte optredens kunnen zo de start zijn van een nieuw programma door een nieuwe gastprogrammeur.

Voorstellingen via de Participatie Federatie (dPF) - Andere voorstellingen als inspiratie zijn de voorstellingen die wij jaarlijks programmeren van makers van dPF. Wij programmeren voorstellingen van deze makers als wij kansen zien voor het vinden van publiek voor het genre, onderwerp of thema. Oftewel, menen dat er bewoners, partners in Laak zijn die hier blij van worden en als ambassadeur willen optreden. Ook nemen wij bewoners mee naar de Pitchdagen waar deze makers zich

presenteren. Dit biedt voor deze nieuwe makers extra speel-mogelijkheden en voor onze bewoners kansen om nieuwe invalshoeken en manieren van cultuur (maken) te ontdekken.

SAMEN PRODUCEREN

Laaktheater werkt samen met makers, professioneel of in spé, van binnen of buiten Laak. Dit doen we binnen onze community art projecten of binnen projecten die een belang van Laak dienen. Ook koppelen we de artistieke energie en verbeelding van makers aan programma's met gastprogrammeurs. Zo willen we actief bijdragen aan een levendig makersklimaat binnen en buiten Laak.

Het Samen Produceren heeft de afgelopen periode een groei doorgemaakt, zowel bij de individuele autonome maker als binnen onze community art projecten. Het zet bewoners aan tot actieve deelname binnen eigen producties en makers met binding met Laak tot verdere ontwikkeling van hun eigen makerschap. Door de verschillende makers en spelers, waar mogelijk, met elkaar in contact te brengen, vindt er ook een fijne uitwisseling plaats. De komende 4 jaar zetten wij dan ook in op het versterken van het wijkgericht produceren: het ruimte geven aan community art, het eigen makerschap, de uitwisseling daartussen en tussen de verschillende groepen in en buiten Laak.

Community Art

We gaan aan de slag met zowel makers uit de wijk als met makers die een relatie met en visie op Laak hebben.

Community Art – werkwijze

Community art projecten zijn inmiddels een gewaardeerd, vast onderdeel van ons programma. Tegelijkertijd willen we daar de komende jaren een slag in maken, samen met makers en bewoners. We zetten cultureel actie-onderzoek in om te komen tot een beschrijving van onze manier van werken. Een werkwijze die zich kenmerkt doordat we op voorhand zo min mogelijk kaders en randvoorwaarden geven, maar vanuit een open, nieuwsgierige houding tot een gezamenlijk project komen. Culturele community building start wat ons betreft op deze manier. Door het beschrijven en toetsen van deze werkwijze willen we niet alleen bijdragen aan kennisontwikkeling en -overdracht maar juist ook onze eigen praktijk verbeteren.

Community Art - vooronderzoek

Jaarlijks reserveren wij een significant onderzoeksbudget om een maker de kans te bieden eerst vragen en behoeften in de wijk, of rondom een thema, op te halen om vanaf daar samen met bewoners een eigen community art project uit te werken. Om zo, zo goed mogelijk aan te sluiten bij wat er leeft en van daaruit samen programma te ontwikkelen. Afgelopen periode hebben wij voor het eerst gewerkt vanuit een onderzoeksbudget. We vroegen Sylvia Bos om op onderzoek te gaan in Spoorwijk. Hier zijn verschillende kleine projecten uit gekomen, zoals Spoken Word & Fotografie met de titel *Over Laak gesproken*. Dit programma is uiteindelijk gepresenteerd tijdens een bijeenkomst van het Stadsdeel bij de uitreiking van een wijkagenda en kwam daar heel fijn tot haar recht. Inmiddels heeft de expositie een rondreizend karakter gekregen in de wijk. Komende periode wordt verder onderzocht welke vorm het vervolgproject moet krijgen.

'Oude' en nieuwe community art projecten

• *Laaks Jeugd- en Jongeren theater* is inmiddels opgesplitst in een jeugdtheatergroep (zie Samen Groeien) en een jongeren theatergroep. Het Laaks Jongeren theater is zich na een turbulente periode aan het heruitvinden en het is mooi om te zien hoe vasthoudend zij zijn om nieuwe stappen te zetten.

• *Seniorentheater* heeft zich de afgelopen jaren heel kranig gehouden en naast het toneelspelen, nieuwe vormen onderzocht zoals fotograferen en podcasts maken. Momenteel onderzoeken zij in hun voorstelling de digitale wereld en gaan daarbinnen ook uitwisselingen met jongeren aan. Fantastisch om te zien en mee te maken. De grote meerwaarde die het seniorentheater heeft voor de deelnemers en de vraag naar een extra groep heeft ervoor gezorgd dat wij een tweede senioren-groep zijn gestart.

• *Kerstproductie* - In 2022 hebben wij voor het eerst sinds een aantal jaren weer een eigen Kerstproductie ontwikkeld. Op basis van bekende verhalen (Scrooge, The Grinch) hebben in 2022 en 2023 een verteller, een koor, spelers en het Laaks Jeugdtheater, allen met Laakse wortels, eigen kerstvoorstellingen op de planken gebracht. Er was veel belangstelling en enthousiasme onder de bezoekers en gezinnen. Daarom hebben we dit uitgeroepen tot de nieuwe kersttraditie. Dit concept werken wij de komende jaren verder uit.

• *Koor geen Gehoor* - Een andere wens die voortgekomen is uit het eerste onderzoeksbudget Spoorwijk is het Koor geen Gehoor. Voor iedereen die van zingen houdt maar meent dat hij/zij het niet kan. Dit koor liep vanaf de start als een trein en zat al snel aan het maximaal aantal deelnemers. En van 'niet willen optreden want niet kunnen zingen' zijn er nu af en toe filmpjes te vinden waar het zangplezier vanaf spat en wordt er gedacht over hoe dan wel naar buiten treden. Waarmee dit project op deze manier meer hoort bij Samen Groeien dan Samen Produceren want de presentatie is van ondergeschikt belang.

• *Verhalenfestival Anita Poolman* - Anita enthousiasmeert in bibliotheken in Laak en verder in Den Haag bewoners voor het geschreven en gespeelde woord. De komende jaren krijgt dit mooie bibliothekenproject een afsluiting middels een klein verhalenfestival in Laaktheater. De verschillende deelnemers brengen dan live op het podium hun eigen mooie verhalen ten gehore.

Makers in Laak

Makers in Laak (via de Haagse Makersregeling) heeft de afgelopen jaren heel fijn uitgepakt met de trajecten rond Guus van der Steen, Siggi Florentina, Lima Rood en komend jaar Nienke Nisserian Nillesen. Onze intentie is om jaarlijks de maximale twee keer in te zetten op deze regeling. Makers met een binding met Laak, als bewoner of samenwerken met bewoners of organisaties in Laak, bieden wij de ruimte om hun makerschap binnen Laak/Laaktheater verder te ontwikkelen. Wij ondersteunen hen in hun ontwikkelingstraject maar ook nemen wij hen, waar mogelijk, op in ons programma of onze (community art) projecten. Een werkwijze die zorgt voor uitwisseling en ontmoeting tussen makers en bewoners en nog het meest doet denken aan een Artist in Residence in Laak/Laaktheater. Op

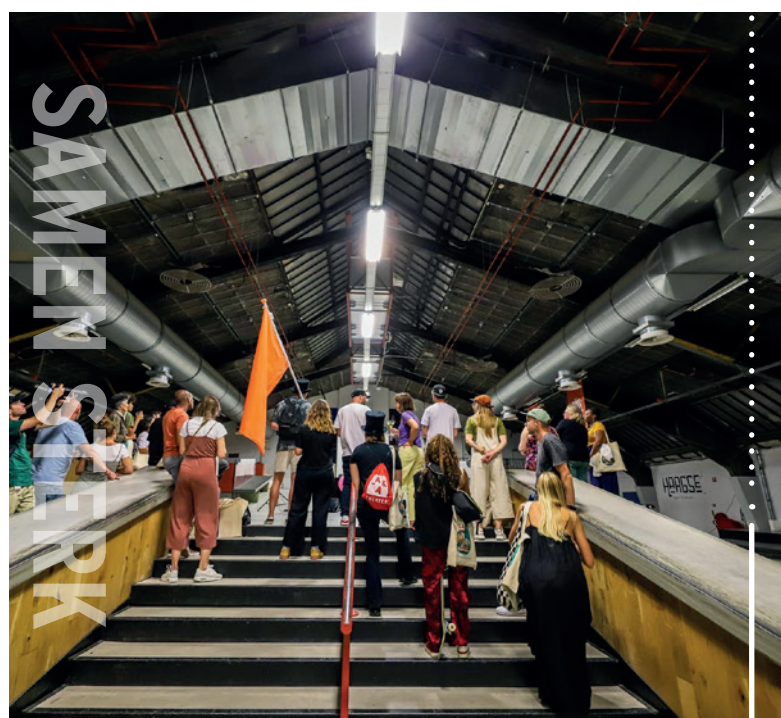
deze manier krijgen de makers meer kennis van onze bewoners en onze werkwijze en maken de bewoners het maakproces van anderen van dichtbij mee.

Tijdens en na hun ontwikkeltraject zetten wij ons ook in om de makers verder te brengen op hun pad door hen bijvoorbeeld te koppelen aan een interessante partner. En als het ontwikkelingstraject uitmondt in een eigen productie zoals met Guus van der Steen/Kern Koppen, kunnen wij optreden als (co-) producent en ook een maker onder de aandacht brengen van de Participatie Federatie voor uitbreiding van mogelijkheden.

Waar tot nu toe het wijkgericht produceren vaak een eigen ritme en (financiële) planning kende, hebben wij hiervoor de komende jaren startbudgetten opgenomen. Dit hebben we gedaan om meer body en zekerheid in deze lijn te brengen en er effectiever verbinding gelegd kan worden tussen makers en andere programma's.

Tweejaarlijks groot verbindend Community Art festival - De Mallemolen van Laak

De komende jaren willen wij De Mallemolen van Laak ontwikkelen, een terugkerend festival met als onderliggend thema, de ontmoeting, uitwisseling in het kader van oud en nieuw. Een passend thema voor Laak dat de afgelopen jaren constant in ontwikkeling was en nu opnieuw een versnelling kent met haar hotspots Binckhorst en Laakhavens. Ook dekt het thema de lading van oude en nieuwe kunstvormen, oude en nieuwe verhalen, de historie en de toekomst van het stadsdeel. De Mallemolen van Laak bestaat uit een grote community art voorstelling – de eerste voorstelling is i.s.m. Molto en met Abdel Kader Benali als schrijver. Deze wordt gecombineerd met meerdere, kleinere, deelprojecten vanuit de 3 verschillende programmalijnen, met verschillende disciplines, in verschillende wijken van Laak, met en voor verschillende publieksgroepen waarbij wijkbewoners, professioneel of samen met professionele kunstenaars, hun talenten kunnen laten zien en ontwikkelen. Samen vormen zij de Mallemolen van Laak. Kortom, een community art festival met de verhalen van Laak als basis dat bewoners en organisaties uit Laak bij elkaar brengt

en zo bij kan dragen aan een versnelling van het kennismaken tussen oude en nieuwe bewoners in Laak, in de hoop dat bewoners zich snel(ler) thuis voelen.

De Mallemlen van Laak maakt geen onderdeel uit van onze begroting maar is een project dat wij samen met andere partijen mogelijk willen maken en waar wij extra gelden voor zullen moeten zoeken.

SAMEN GROEIEN

Samen Groeien, samen kunst ontdekken en eigen maken is de basis van onze manier van werken. Laaktheater beoogt met haar programma dat kinderen, jongeren, alle leeftijden zich cultureel ontwikkelen, zichzelf beter leren kennen en zo een eigen weg in de wereld weten te vinden. Kunstbeoefening, samen voorstellingen (maken), kunstontmoetingen of contact met kunstenaars bevordert groei. Nieuwe talenten worden aangeboord en nieuwe paden bewandeld. Kwaliteit, ontwikkeling en borging staan daarbij altijd hoog in het vaandel. Kwaliteit bieden, zichtbaar maken en naar een hoger plan brengen. Dat alles willen we duurzaam doen door culturele programma's en investeringen die de tijd krijgen om te groeien.

Binnen Samen Groeien hebben we mooie stappen gezet. Jong Beginnen en jeugdtheatervoorstellingen zijn een vaste component, nu uitgebreid met Play Café en PoffertjesPret. MaakLab vullen we opnieuw in, op locatie en in Laaktheater zelf, en we zijn heel blij met de uitbreiding voor jongeren, de muziekspeelplaats, koor geen gehoor en de ontwikkelingen met de verschillende opleidingen in Laak. Samen Groeien - samen kunst ontdekken en eigen maken, zien wij als een belangrijke basis onder onze manier van werken. Wij zien uit naar wat de toekomst daarin gaat brengen.

Culturele activiteiten

Jong Beginnen – In 2015 zijn wij gestart met Jong Beginnen op voorscholen en in ons theater en daarmee brengen wij (2turvenhoog-concepteigenaar, JongLeren en Laaktheater) al 9 jaar jonge kinderen en hun ouders vroeg interactief in contact met kunst en cultuur. Ook de pedagogisch medewerkers zijn daarin een belangrijke schakel. Komende jaren wordt een nieuw element toegevoegd, een Artist in Residence die vanuit Laaktheater werkt op en met de voorscholen. En heel fijn, Cultuurschakel neemt ons als voorbeeldstellend project mee in het nieuwe Haagse beleid voor deze leeftijdsgroep.

Play Café – Aanvullend op Jong Beginnen starten wij Play Café. Een wekelijks moment waar een kunstenaar (Anne-Beth Schuurmans) een gezellig samenzijn met taart, thee en theater creëert waar kinderen en hun ouders ongemerkt met kunst bezig zijn, interactie aangaan, meedoen of simpelweg de kracht ervan beleven. We richten ons op jonge ouders en hun kleintjes die (nog) niet naar een peuterleerplek gaan. We houden contact met JongLeren voor een mogelijke doorstroom.

MaakLab – Het succes van MaakLab in Laaktheater en op locaties in de wijk (kunstlessen (op locatie), eigen presentaties en jeugdtheater bezoeken in Laaktheater) ligt sinds korte tijd stil door drukte en lerarentekorten op de scholen, onze vaste partner in dit traject. Vanuit de wijk kwam echter een grote

vraag naar lessen bij hen, zij misten het. Hier springen we natuurlijk graag op in en pakken het dan ook opnieuw op, nu met Wijkz als vaste partner. Met de scholen op de achtergrond en, daar waar zij willen/kans zien, kunnen zij opnieuw aansluiten. In Laaktheater zelf is inmiddels een nieuwe Laaks Jeugdtheatergroep gestart evenals de samenwerking met de Muziekspeelplaats.

Muziekspeelplaats – In de Muziekspeelplaats ontdekken kinderen in de leeftijd van 7 tot 14 jaar welke instrumenten er allemaal zijn en welke bij hen passen. Een samenwerking met de Muziekspeelplaats waarin zij zorgdragen voor het programma en wij voor locatie, ondersteuning en samenwerking in de wijk. Samen creëren we een veilige plek waar muziek en plezier de boventoon voeren. Waar kinderen gewoon binnen mogen wandelen, spelenderwijs en onder begeleiding hun talenten ontdekken, herinneringen maken, leren samenwerken en zelfvertrouwen krijgen.

Laaks Jeugdtheater – Twee jongeren van de Jongerentheatergroep kwamen met het voorstel opnieuw een Laakse Jeugdtheatergroep op te zetten. Dit omdat deze groep voor henzelf zo belangrijk is geweest. Natuurlijk steunden we dit van harte. Zij hebben het voor elkaar gekregen om maar liefst 18 jongeren uit de lastige leeftijdsgroep 10-14-jarigen te betrekken. Als oud-leerling, ervaringsdeskundige, zijn zij van grote waarde voor de groep. Inmiddels worden zij professioneel begeleid zodat ook zij zich verder kunnen ontwikkelen.

Jongerenprogramma op donderdag – Titel nog niet bekend – Zie Samen programmeren. Behalve culturele activiteiten op de donderdagavond staan in 3 vakanties ook een workshop/presentatietraject gepland in samenwerking met Haags Hiphop Centrum en HIIIT.

Nederlands Dans Theater – jongeren – Wij gaan intensiever samenwerken met het NDT. Twee keer per jaar gaan zij een aantal dagen bij ons met jongeren aan de slag waarbij het accent ligt op creatieve ontwikkeling. Niet op excellentie maar juist op het ontdekken van eigen bewegingen, niet op een fantastisch eindproduct maar op een kleine presentatie voor eigen publiek. Het creatieve proces en de ontwikkeling van de jongeren staat voorop, waarbij continu samen evalueren, opnieuw afstemmen een belangrijk onderdeel is.

Koor geen Gehoor & Senioertheater & Laaks Jongeren-theater – Zie Samen Produceren. De deelnemers volgen het hele jaar lessen en repetities, uitmondend in een presentatie/voorstelling.

Jeugdtheatervoorstellingen

Woensdagmiddag – We bouwen voort op de jeugdtheatervoorstellingen op woensdagmiddag, waarvoor wij altijd samenwerking zoeken met onze wijkpartners zoals wijkz.

PoffertjesPret – Sinds afgelopen seizoen programmeren we regelmatig op zondag PoffertjesPret, peutervoorstellingen i.c.m. poffertjes, i.s.m. bibliotheek Laak (zij lezen vooraf voor over het onderwerp/de voorstelling), JongLeren (zij attenderen hun ouders en kinderen op de voorstelling, als mooie aanvulling op Jong Beginnen). Met groot succes ontvangen maar nu aan ons

om te zorgen dat het Laakse publiek niet verdrukt wordt door de grote aanloop uit de rest van de stad.

Krokus Kabaal & Betovering (Buiten) - Jaarlijks programmeren wij in de vakanties twee jeugdtheaterfestivals - Krokus Kabaal (van de gezamenlijke Cultuurankers) en Betovering. Komende jaren wordt dit uitgebreid met het minifestival Betovering Buiten in de openbare ruimte waarbij een connectie wordt gelegd met de activiteiten in Laaktheater.

Schoolvoorstellingen - Schoolvoorstellingen zijn voor ons belangrijk, op zichzelf maar ook in het contact leggen met de kinderen in Laak. Ons aanbod is gericht op het brengen van verhalen waarin zij zich herkennen. Hier komen niet alleen scholen uit Laak maar uit heel Den Haag voor naar Laaktheater. Voor scholen in Laak bieden we extra randprogramma, workshops aan om op in te schrijven.

Opleidingen in Laak

Naast de basisscholen in Laak, hebben we contact met de vier vervolgonderwijsinstellingen in Laak: Haagse Hogeschool, Johan de Witt Scholengroep/Esloo College, ROC Mondriaan en John Dewey College.

Johan de Wit Scholengroep - Wij zijn een fijne samenwerking aangegaan met Johan de Wit Scholengroep waarbij wij jaarlijks een community art project opzetten met leerlingen Zorg en Welzijn waarbij aandacht is voor hun toekomstige werkveld en een kunstdiscipline wordt uitgelicht.

ROC Mondriaan

Leeghwaterplein – naast het ROC Mondriaan in Laak worden in 2024 tijdelijke woningen gebouwd voor jongeren, zorgvragend en zorgdragend, inclusief een kleine podiumfunctie. Wij zetten ons in om hier een cultureel programma te verzorgen, voor jongeren die daar wonen, ernaast naar school gaan of in de buurt wonen.

ROC Mondriaan maakt zich sterk voor cultuur en daarom - en als buurman – en omdat wij extra aandacht aan MBO-leerlingen willen geven, gaan wij specifiek bij het ROC Mondriaan zoeken naar jongeren als gastprogrammeur.

Jong Beginnen – Samen met Cultuurschakel en onze partners binnen Jong Beginnen zijn wij in gesprek met het ROC Mondriaan in hoeverre het mogelijk is om kunst en cultuur deel uit te laten maken van de opleiding tot pedagogisch medewerker. Om op die manier zorg te dragen voor een structurelere plek voor kunst en cultuur binnen de voorscholen.

Haagse Hogeschool - Wij werken samen binnen twee projecten: een Kick-Off week met derdejaars en een verrijksweek voor eerstejaars studenten.

John Dewey College - Een nieuwe school in de Binckhorst, voortgezet onderwijs voor kinderen met havo/vwo advies op basis van project based learning. Wij zijn heel blij dat hun theaterlessen en eindproductie in Laaktheater plaatsvonden en zien uit naar nieuwe activiteiten in de toekomst.

KORTE SAMENVATTING VAN BOVENSTAAND PROGRAMMA, PER DEELCRITERIA ARTISTIEK-INHOUDELIJK BELEID

Samenhang binnen artistiek profiel – niet vertrekpunt maar integraal - Zie onze werkwijze, ons programma is niet het vertrekpunt maar het vervolg van samenwerking met gastprogrammeurs, onze omgeving, de rode draad binnen onze organisatie, zowel artistiek, zakelijk alsook divers en inclusief.

Vakdeskundigheid – specifieke deskundigheid en relevant netwerk – wij werken altijd met professionals en zien ons netwerk als 1 v onze grootste krachten, ook de reden om ons basisteam als onmisbare kracht van onze manier van werken te zien en te honoreren. Zie ook bedrijfsrisico's.

Zeggingskracht – toegankelijk, vraaggestuurd en co-creatief – onze manier van werken is ervan doorwasemd.

Oorspronkelijkheid – herkenbare artistieke signatuur – onze manier van werken heeft een grote diversiteit van programma's tot gevolg hetgeen geen eenduidige artistieke signatuur geeft, maar wel een authentieke, opvallende en herkenbare.

Vernieuwing of experiment – mate van bijdrage levert aan artistiek-inhoudelijke ontwikkeling – door te werken met onze bewoners en organisaties als gastprogrammeur, veelal minder bekend binnen/met het 'gangbare' culturele leven, werken wij aan vernieuwing van het aanbod en leggen, waar mogelijk, verbindingen met andere culturele netwerken. Aangevuld met het voornemen jaarlijks de samenwerking te zoeken met 2 nieuwe publieksgroepen/partners en de samenwerking binnen de Participatie Federatie waar kennisontwikkeling en uitwisseling belangrijke onderdelen zijn, maakt dat vernieuwing en experiment een vast onderdeel zijn van onze manier van werken.

BEDRIJFSVOERING

RELATIE MET ONS PUBLIEK - SAMEN UIT, SAMEN THUIS Onlosmakelijk verbonden met onze programmalijnen

Onze manier van werken, samen met bewoners en organisaties, blijft bepalend voor onze manier van communiceren oftewel: de bewoners staan centraal. We zetten voor onze publiciteit sterk in op de samenwerking met gastprogrammeurs en gastorganisaties als de echte kenner van zijn/haar eigen achterban en dat heeft zijn waarde inmiddels bewezen. Onze gastprogrammeurs en samenwerkende organisaties zijn onze ambassadeurs, ook in de publiciteit. We zetten de kracht, kennis en netwerken van hen in om de (eigen) programmering onder de aandacht te brengen. Zij bevelen Laaktheater aan bij wijkbewoners en organisaties in de wijk. Ze 'besmetten' anderen met hun enthousiasme.

Samen met onze gastprogrammeurs bepalen we hoe we het publiek het beste kunnen bereiken. Soms is dit via de kanalen van het theater, soms via nichemarketing en soms via eigen wegen. Dit geldt ook voor de visuele publiciteit: bij voorkeur laten we duidelijk zien dat het een aan Laaktheater gelieerd project is. Maar soms blijkt een eigen – bij het project passende – vormgeving beter te werken.

Verbinding gastprogrammeurs en publiek

De komende periode gaan we extra nadruk leggen op het versterken van de verbinding tussen gastprogrammeurs en publiek. Culturele community building start vaak klein rond een bepaald thema, een bepaalde artiest en/of een bepaald soort culturele interventies. We gaan gastprogrammeurs ondersteunen en aan kennisontwikkeling doen om hen te helpen niet alleen aansprekende programma's te ontwikkelen maar ook te werken aan het opbouwen en versterken van (deel-) gemeenschappen. Juist omdat we behalve met individuele programma's ook met series werken waarin we verschillende programmeurs en makers bij elkaar brengen, wat de kans biedt om vervolgens deze kleine gemeenschappen met elkaar in verbinding te brengen.

Bewoners als ambassadeur

Verder is de bewoner als ambassadeur een mooie aanvulling op het netwerk van de gastprogrammeur zelf. Vaste bezoekers van Laaktheater pakken dit ambassadeurschap regelmatig vanuit zichzelf op. De formule van een serie versterkt deze manier van aandacht vragen. Bewoners die een voorstelling uit een serie hebben bezocht voelen zich dan betrokken bij het programma en attenderen anderen hoe leuk het is. Op die manier versterkt de serie-formule de (digitale) mond-tot-mond reclame op een hele fijne manier.

LaakPassie

Om de toegankelijkheid te versterken voor mensen uit Laak willen we een loyaliteitspas introduceren. Met de pas kunnen we door middel van (financiële) beloningen, gepersonaliseerde aanbiedingen en exclusieve ervaringen klanten aanmoedigen om regelmatig terug te keren. Maar ook om donaties te doen als betrokken, meer bemiddelde bewoner. Daarmee refererend aan de grotere verschillen die we de komende jaren gaan zien in Laak met de vele nieuwe, vaak meer bemiddelde bewoners. Wij zien dan ook uit naar een goedwerkend loyaliteitspro-

gramma dat (nieuwe) bezoekers aanspoort om Laaktheater te bezoeken, herhaalbezoeken te stimuleren en grotere, langdurige betrokkenheid te bewerkstelligen.

Digitale communicatie

De niet-digitale, beeldende communicatie blijft een belangrijk onderdeel van onze manier van communiceren, zeker voor de oudere bewoners. Maar ook in Laak is de digitale communicatie niet meer weg te denken. De mobiele telefoon is ver ingeburgerd en onze website is daar inmiddels ook op ingericht. Om ons te verhouden tot de digitalisering hebben wij eind 2023, ter inspiratie, meegewerkt aan de Proeftuin Digitale Transformatie, een onderzoek/workshoptraject van DEN. Ons digitaal podium, LaaktheaterThuis - waar voorstellingen, filmpjes en podcasts te vinden zijn – krijgt, na een stillere periode, een prominentere plek binnen onze werking. En, voortvloeiend uit de Proeftuin, starten DEN en wij een onderzoek naar de live vertaling middels AI, waarbij de gesproken taal in de voorstelling omgezet wordt in de taal die de bezoeker zelf spreekt. Als extra partner sluit Zimihc, Utrecht, bij dit onderzoek aan. Een spannend toekomstbeeld.

Onderzoek

Publieksonderzoek Den Haag - Inmiddels zijn wij aangesloten bij het gemeentelijke publieksonderzoek met postcodes als belangrijk informatiemiddel. Dit is binnen Laak niet zomaar voorhanden, bezoekers willen dit vaak niet geven. Dit komt ook bij onze collega-cultuurankers, collega-leden van de Participatie Federatie vaak voor. Juist door, ondanks dat, mee te doen, is hier aandacht voor en zoeken we samen hoe de juiste informatie te ontvangen. Dit helpt ons weer om ons publiek, bekend en onbekend, beter te bereiken en te monitoren.

Eigen kwalitatief onderzoek – Het publieksonderzoek vanuit de gemeente is voornamelijk kwantitatief gericht. De komende jaren vullen wij dat aan met uitgebreider eigen kwalitatief onderzoek. Waarbij de kennis voortkomend uit bovenstaande – kennisontwikkeling, extra ambassadeurschap, LaakPassie, digitale communicatie en de jaarlijkse nieuwe programma/partneraccenten – meegenomen en verwerkt wordt.

POSITIONERING - LAAK, CULTUUR EN VERDER

Laaktheater heeft een unieke positie in een uitdagend stadsdeel waar sprake is van grote culturele diversiteit, veel lage inkomens, laag opleidingsniveau en weinig sociale cohesie.

De uitdaging is inmiddels nog groter geworden doordat qua werk, woningen en nieuwe bewoners twee hotspots binnen Laak booming zijn - Binckhorst & Laakhavens. Qua verwachte bewoners een groot verschil met de huidige bewoners. Wij zien daar dan ook een rol voor ons weggelegd om middels onze manier van werken, de verschillende bewonersgroepen met elkaar in contact te brengen. Daarin beschouwen wij cultuur als vierde pijler voor wijkaanpak en gebiedsontwikkeling naast de economische, fysieke en sociale pijlers.

Wij werken vanuit ons eigen theater in Laak maar ook op verschillende locaties elders in Laak. Op deze plekken werken we met welzijn, zelforganisaties, beheerders van buurtpunten, ondernemers en projectontwikkelaars. Hierdoor is een fijnmazig netwerk ontstaan wat we aan kunnen boren om diverse publieksgroepen te bereiken op plaatsen die hen vertrouwd zijn. Vaak gaat het om mensen die laaggeletterd zijn en die een actieradius hebben van misschien 50 meter, die anders niet met kunst en cultuur in aanraking zouden komen. Maar dus ook met steeds meer nieuwe bewoners en de connectie tussen oud en nieuw. Voorbeelden van partners in de verschillende wijken zijn o.a. Trefpunt Laakhage, Stichting Schets, Bij1, Wijkz (De Wissel, Vadercentrum Adam, VrouwenBuurtlab, Trefpunt Vliethage, Laakhavens en Cromvlietplein Participatiecentrum), bibliotheek Laakkwartier en bijvoorbeeld een projectontwikkelaar zoals Atenor.

Laaktheater werkt hard aan haar positionering binnen Laak, rest van de stad, landelijk en misschien zelfs internationaal. Niet alleen cultureel maar ook binnen andere publieke domeinen omdat dit inherent is aan onze manier van werken met partners in alle soorten en maten.

Bij ons in Laak - Laaktheater werkt in Laak samen met de scholen, voorscholen, vervolgonderwijs, welzijn en zelfbeheer en is lid van Coalitie Laak, een samenwerking van grotere organisaties in Laak zoals Stadsdeel Laak, de Haagse Hogeschool, Staedion, Vestia, Ondernemend Laak, BBLF, Wijkz, ROC Mondriaan, GGD Haaglanden en Laaktheater zelf. Andere partners zijn o.a. bv Polka, Poolse vereniging, Bulgaarse vereniging Laak, Hindostaanse vereniging, de verschillende bewonersverenigingen, HVV Laakkwartier in de maatschappij en I'm Binck, onze fijne partner in Binckhorst. Culturele partners in Laak waar wij mee samenwerken zijn HIIIT, H3C – beide in jongerenprogramma, Lonneke van Leth - schoolvoorstellingen, Beweigi – Vrouwendag, Cat Smits Company - eigen atelier in Laak, gevraagd voor Vrouwendag en ondersteunen wij bij haar nieuwe voorstelling in Laak. Ook brengen wij Laakse artiesten onder de aandacht bij onze gastprogrammeurs en programmeren hen bij bv de Laaksessies. Verder sluit Laaktheater regelmatig aan bij placemakingstrajecten in Laak, vanuit haar manier van werken maar ook vanwege haar huisvestingsproblematiek.

Stadsbreed - Laaktheater is aangesloten bij het directieoverleg van de Cultuurankers en de directeur is in 2022 toegetreden tot het bestuur van het Haags Cultureel Overleg. Verder werken wij, waar mogelijk, samen met onze stedelijke culturele partners vanuit de wens bewoners en instellingen met elkaar in contact te brengen. Waarvan met sommige partners middels een continu doorlopend gesprek zoals bv Residentie Orkest – nu gezamenlijk project met hun musici en onze bewoners

maar ook deelname aan de Mallemolen van Laak, NDT – het jongerenprogramma, Opera2Day – in hun nieuwe project, Haags Theaterhuis en Art-s-Cool binnen Maaklab, waar ook Mauritshuis een jaar bijdroeg, Amare – vervolg met Corpo Máquina Society en met HNT op incidentele basis zoals nu dramaturgie voor onze Laakse maker, Lima Rood. Een speciale partner zijn natuurlijk de cultuurankers. In 2024 verwachten de 8 cultuuranker de oprichting van de Vereniging Haagse Cultuurankers af te ronden. Hiermee wordt de samenwerking geborgd die al 10 jaar bijdraagt aan een stevig netwerk voor cultuurparticipatie tot in de haarvaten van de stad. Op verschillende niveaus wordt samengewerkt aan festivals, opbouw van expertise en samenwerking met stad en overheid. Dit doen we regelmatig domeinoverstijgend en i.s.m. andere culturele instellingen en samenwerkingspartners. Voor nieuwe diverse makers bieden de Cultuurankers een veilig speelcircuit.

Landelijk – Een andere speciale partner is de Participatie Federatie (dPF). De directeur van Laaktheater is bestuurslid en, samen met theater De Vaillant, initiatiefnemer hiervan. Tien organisaties uit de G4 hebben hun krachten gebundeld in een landelijke organisatie van lokale podia annex werkplaatsen voor cultuurparticipatie en talentontwikkeling aangevuld met LKCA als kennisinstituut.

Internationaal – Als de BIS-aanvraag van dPF gehonoreerd wordt, dan organiseert dPF jaarlijks een kennisuitwisseling op locatie elders in het land en 1x per 2 jaar in het buitenland. Vanuit Laaktheater zal dan een mix van team, gastprogrammeurs en makers deelnemen. Verder heeft onlangs een delegatie van de ABC-eilanden Jong Beginnen bezocht. Er was grote interesse in Jong Beginnen evenals in onze manier van werken met mogelijk een uitwisseling richting de ABC-eilanden als gevolg.

BELANG VOOR DEN HAAG

Onze manier van werken draagt bij aan het culturele welzijn alsook aan sociale cohesie en ontwikkeling van bewoners van Den Haag. Daar ligt de basis wat ons belang voor Den Haag is. Dat is ook de reden waarom wij ons, behalve voor ons eigen culturele programma in Laak, ook op verschillende manieren inzetten om onze werkwijze elders onder de aandacht te brengen. Middels bv placemaking bij de grote ontwikkelplekken zoals Leegwaterplein en door bv bij te dragen aan landelijke aandacht (via dPF) met daarmee reeds bereikt fijn resultaat, extra gelden richting Den Haag. Of zoals het ons inzetten voor een plek voor kunst en cultuur in de opleiding tot pedagogisch medewerker. Wat, naar onze mening, een extra bijdrage levert aan de (culturele) mogelijkheden voor bewoners van jong tot oud, niet alleen in Laak maar in heel Den Haag.

CULTUREEL ONDERNEMEN IN LAAK

Onze manier van werken van de afgelopen jaren zetten wij voort. De omgeving waarin Laaktheater opereert maakt het onmogelijk om een situatie te realiseren waar de rechtstreekse opbrengsten van de programmering de kosten van het programma, de publiciteit en de werknemers dekken. Momenteel wordt Laaktheater structureel gesubsidieerd door de gemeente Den Haag. Van deze subsidie betalen wij de huur van het pand, een stukje van onze vaste personeelslasten en een klein deel van het programma. Dit geeft een flinke druk op de organisa-

tie om extra gelden te zoeken voor het veiligstellen van het basisteam dat nodig is voor onze manier van werken en om het programmabudget uit te breiden.

Verandering van inkomsten - Het beoogde budget voor Laak voor 2025-2028 zou slechts een heel klein extra bedrag zijn geweest, 750.00 i.p.v. huidige 731.915 in 2024 (indexering van 7,12% van het bedrag in 2023 à 683.244). Wij zijn dan ook blij dat als gevolg van de tussentijdse coalitieonderhandelingen het bedrag is opgehoogd tot 814.840. In combinatie met de extra gelden, toegezegd uit de regeling combinatiefunctionaris cultuur voor 3 jaar (gestart in 2024 tm 2026), maakt dat, bij toekenning van het beoogde bedrag, wij de komende jaren iets meer zekerheid hebben m.b.t. het benodigde basisteam en ons programmabudget.

Maar ook met dit beoogde bedrag blijft cultureel ondernemerschap nodig en wij zoeken dat in onderstaande mix van financiële lijnen, waarmee wij beogen meer programma en grotere financiële stabiliteit te bereiken.

Overheden, fondsen en partners binnen de cultuur

Fondsen - Heel blij werden wij van de toekenning van het VSB-fonds voor ons jongerenprogramma. Vanwege de bijdrage maar ook omdat zij zich konden vinden in onze organische manier van werken. De bijdrage hoefde niet strak gelabeld aan reeds bekende projecten maar wij mochten het inzetten voor nog, met de jongeren zelf, te ontwikkelen programma. Hetgeen erkenning van en vertrouwen in onze manier van werken aangeeft. Iets wat wij ook bij andere fondsen beginnen terug te zien zoals bv bij het FPK waar wij gedurende 2 jaar (2024-2025) in aanmerking komen voor gelden uit de SKIP-regeling, in te zetten voor onze programmering.

Overheden - Een andere fijne ontwikkeling is dat onze manier van werken positief bijdraagt aan het welzijn en de ontwikkeling van bewoners. Vanuit deze andere domeinen is hier steeds meer erkenning voor en worden onze projecten inmiddels ook vaker vanuit deze domeinen gehonoreerd. Voor ons diverse seniorenprogramma, zowel het zelf toneelspelen als voor cultureel programma overdag, hebben wij bv geld ontvangen vanuit welzijn 'sociaal, vitaal' – zijn wij voor een nieuwe uitgave van 'ons' vrouwenmagazine 'Gâhwe Vràhwe' in contact over de emancipatieregeling en heeft onze partner JongLeren voor ons gezamenlijke project Jong Beginnen geld aangevraagd bij de

nieuwe culturele regeling voor het jonge kind wat alleen aangevraagd kan worden door voorscholen zelf. M.i.v. 2024 is dat terug te zien in een hogere bijdrage overige Haagse incidentele subsidies.

Partners – Dit laatste, samenwerken met partners en daarmee coproduceren van projecten, is een andere route om mooie projecten ook financieel mogelijk te maken. Voorbeelden hiervan zijn bv de projecten rondom de opening van Amare – 1. Onze toenmalige maker Siggi Florentina i.s.m. HIIIT (v.h. Slagwerk Den Haag, werkplek in Laak) en 2. de deelname van NDT & Amare aan ons community-art project met Corpo Máquina Society. Een combinatie van gelden en uren van de partners en van ons. Met de partners (HIIIT, Amare & NDT) staan fijne vervolgprojecten in de planning waarbij zowel zij als wij financiële onderbouwing en uren inbrengen. En, ook voortkomend hieruit, Siggi Florentina is inmiddels programmamedewerker bij ons, wat het onduidelijker maakt om een tweede traject aan te vragen binnen de Haagse makersregeling. Dat gaan HIIIT en Siggi nu samen oppakken.

Participatie Federatie – De afgelopen jaren heeft de Participatie Federatie zich ontwikkeld tot inhoudelijke en financiële partner, inhoudelijk op vlak van kennisontwikkeling, financieel in de vorm van productie- en programmabijdrage. Een fijne extra optie als wij makers ondersteunen bij hun werk.

Recettes, horeca en verhuur (pand)

Kaartprijs - Omdat wij willen dat zoveel mogelijk bewoners uit Laak de voorstellingen en activiteiten kunnen bijwonen en Laak een wijk is met een lage financiële standaard, hanteren wij lage prijzen. De prijzen voor onze kaartjes zijn eenduidig en laag: 5 euro voor film en alle jeugdprogrammering (met uitzondering van Festival De Betovering) en de 8 en 12 euro prijzen worden ingezet voor het samen programmeren, community arts voorstellingen en voor de producties van de Laakse makers. Dit is inclusief een drankje zodat iedereen zich echt uit kan voelen. De prijs wordt bepaald op basis van de beoogde publieksgroep en het niveau (amateur of professioneel) van de programmering. De Ooievaarspas geeft op alle voorstellingen 50% korting zodat je bv al voor 2,5 euro naar een jeugdtheatervoorstelling kan.

Donaties - Naast deze lage prijsstelling hebben wij ook het fenomeen 'doorgeefkaartje'. Het kopen van een kaartje voor

iemand die daar zelf geen geld voor heeft. Voor diegenen die wel een hogere prijs kunnen betalen en met onze lage prijsstelling verhoudingsgewijs te weinig betalen. Ook de Laak-Passie (zie 'Relatie met ons publiek') willen wij inzetten voor het ontwikkelen van nieuwe donatievormen.

Horeca – Onze inkomsten uit horeca zijn laag vanwege onze lage prijsstelling. Deze inkomsten hebben wij eerder nog lager begroot omdat de bewoners in Laak nog minder te besteden hadden door alle perikelen en omdat wij het gratis drankje hebben ingesteld. Voor 2025-2028 hebben wij de inkomsten iets omhoog bijgesteld omdat wij zien dat de uitgaven op dat vlak weer iets beginnen aan te trekken.

Verhuur - Voor de verhuur hanteren wij culturele en commerciële tarieven. De culturele prijzen liggen lager en hanteren wij voor culturele en wijkactiviteiten. De commerciële tarieven zijn voor alle andere verhuuractiviteiten maar deze worden niet vaak ingezet. Deels omdat wij steeds vaker vol zitten met cultureel programma van bewoners en deels omdat ons theater behoorlijk verouderd is. Aan dit laatste wordt inmiddels hard gewerkt, zie nieuwe pand.

Met bovenstaande, met nadruk op fondsen, overheden en partners, menen wij een realistische en haalbare financieringsmix te hebben onder onze plannen.

BEDRIJFSRISICO'S

Basisteam – Voor onze manier van werken is met name ons basisteam van groot belang. Voor het vele samenwerken met bewoners en organisaties in m.n. Laak is het hebben van netwerk in Laak van groot belang. Dat maakt noodzakelijk dat wij een 'vast' eigen basisteam hebben dat herkenbaar is voor onze omgeving. Vanuit de structurele subsidie konden wij dat de afgelopen jaren niet zeker stellen wat jaarlijks een grote druk legde om dat vanuit incidentele gelden te bewerkstelligen. In 2023 is ons dit, a.g.v. de hoge inflatie, niet gelukt en hebben wij wegvallende fte niet 100% opnieuw kunnen invullen. Wij zijn toen teruggegaan van 10,95 begroot naar 10,09 fte in 2024. Dit viel niet direct op doordat in 2023 een STIP-medewerker à 0,8 fte voor facilitair ons team kwam versterken, waarmee wij uiteindelijk uitkwamen op 10,89 fte. Inhoudelijk heeft het echter een flinke impact gehad op onze organisatie. Het feit dat wij m.i.v. 2024 extra gelden ontvangen voor een combinatiefunctionaris (uren en programma) heeft het bedrijfsrisico m.b.t. het basisteam kleiner gemaakt.

Combinatiefunctionaris – Deze gelden zijn zeker voor de jaren 2024 tm 2026. Mocht deze regeling niet voortgezet worden/wij niet opnieuw een bijdrage ontvangen dan zullen wij op zoek moeten naar andere financiële onderbouwing. Als dat echt niet lukt, zal het basisteam opnieuw, net als in 2023, moeten inkrimpen.

Verzekeringen – Wij hebben inmiddels verschillende risico's afgedekt via verzekeringen: verzuimverzekering, Arboverzekering, bestuursverzekering evenals de gangbare inboedel- en WA-verzekering. Verder sluiten wij miv 2024 een cyberverzekering af om ook ons digitale bedrijfsrisico zo goed mogelijk af te dekken. Als extra hebben wij een doorlopende evenementenverzekering waarbij ook de kleinere projecten buiten

de deur verzekerd zijn. Voor grotere festivals wordt een aparte evenementenverzekering afgesloten. Dit alles draagt bij aan een stevigere basis onder onze organisatie.

Vermogen – In 2022 hebben wij niet alle extra kosten a.g.v. de hoge inflatie in 2022 (huur & energie alleen al 23.708,94 euro) binnen de winst en verlies van 2022 kunnen oplossen. Een restbedrag à 9.918,41 hebben wij moeten bijleggen uit eigen vermogen (wat teruggebracht was tot het minimale weerstandsvermogen à 6%). Dit zakte daarmee tot onder het minimaal weerstandsvermogen, tot 55.545 euro. Onze prognose voor 2023 liet a.g.v. de hoge inflatie ook een tekort zien à 38.224,99, hetgeen, heel fijn, middels toegekende noodsteun door de gemeente niet meer ten laste komt van ons eigen vermogen.

Reserveringen & voorziening - Wij hebben een reservering opgenomen om het weerstandsvermogen terug te brengen op het minimale bedrag à 6%. Een andere reservering in de begroting betreft het mogelijk maken van de jaarlijkse extra cao-regel. Verder leggen wij bij een plusresultaat, een voorziening aan voor continuering basisteam. Voor financiering van ons basisteam, moeten wij jaarlijks nog 26.552 euro uit incidentele gelden halen. Een stuk lager dan de afgelopen jaren waar het dubbele bedrag was opgenomen. Het eerste financiële risico wordt gedekt door het eigen vermogen. Maar met een voorziening kunnen wij de benodigde extra salariskosten op voorhand dekken en daarmee het risico een stuk verlagen. Als laatste hebben wij als aanvullend beleid het eigen vermogen te brengen naar de toegestane 10% i.p.v. de minimale 6%.

Verandering inkomsten

Ten opzichte van prognose 2023 is er sprake van een significante verhoging van de inkomsten, 261.266. Het verschil is zelfs meer dan op het eerste oog zichtbaar door de roerige jaren rond onze huisvesting - de verhuizingen, verbouwingen en financiering hiervan. Een stukje is nog zichtbaar in de prognose van 2023, namelijk incidentele inkomsten 50.000 voor huur HZ/verbouwing kleine studio en extra kosten huisvesting 67.000 voor huur HZ, verbouwing kleine studio en planvorming nieuw theater (restbedrag kosten kwam uit overlopende fondsen). Dergelijke kosten maken geen onderdeel meer uit van de begroting 2025. Verder hebben wij in voorgaande jaren een aantal projecten uitgesteld en de financiering daarvan meegenomen naar 2023, zichtbaar in de prognose waar de winst en verlies een groot tekort à 109.511 laat zien maar het uiteindelijke tekort 'slechts' 38.225 is vanwege overlopende fondsen van het vorige jaar. Dit tekort is inmiddels vervallen door de ontvangen noodsteun van de gemeente. De inkomsten over 2023 waren lager dan begroot doordat in 2023 o.a. 2 festivals niet of in andere vorm doorgingen, waardoor wij geen/minder geld hebben opgehaald, samen ongeveer 100.000 euro. Aangezien verder onze fondsenwerver stopte in het begin van het jaar en wij haar niet konden vervangen, heeft dit met name effect gehad op het ondersteunen van bewoners bij hun aanvragen. Dat vraagt tijdsinvestering met minder opbrengsten want betreft vaak lagere bedragen. Het hogere bedrag in 2025 t.o.v. prognose 2023 à 261.266 bestaat onder meer uit de combinatiefunctionarisgelden miv 2024 à 87.500, hogere indexering à 48.671 (samen grofweg verschil tussen prognose 2023 en 2024), extra budget miv 2025 à 82.924 en een kleine voorziene

verhoging t.o.v. prognose 2023 private/publieke fondsen van 20.500. De regeling combinatiefunctionaris draagt bij aan het minder risico lopen binnen het basisteam en programma, en de indexering is hard nodig voor de hogere lasten. De verhoging van het budget miv 2025 hebben wij ingezet voor een hele kleine uitbreiding van ons basisteam. Plus wij zetten het in voor de reservering (minimaal weerstandsvermogen & jaarlijkse cao-regel) en een extra wijkproject community art.

(Nieuw) pand, onderhoud en investeringen

Investeringsen – Laaktheater heeft opnieuw geen grote investering binnen de huidige situatie gepland voor 2025-2028. Dit omdat ons pand, ondanks tussentijdse noodverbouwingen, op het punt staat afgeschreven te worden, te oud en te klein. Nu al te klein voor het huidige aantal woningen (hebben 600 m² terwijl in 2021 al 1.272 m² nodig was) maar helemaal gezien de hotspots Binckhorst en Laakhavens erbij. Voor Laaktheater zou dan, gezien het aantal verwachte woningen van 56.200, het aantal benodigde meters 3.372 moeten zijn. Samen met de gemeente zijn wij aan het zoeken naar de beste oplossing voor onze huisvesting. Binnenkort hopen wij te horen of wij op 'korte' termijn kunnen verhuizen naar het huidige Stadsdeelkantoor of dat het toch een andere locatie wordt. Er wordt in ieder geval hard aan gewerkt door zowel gemeente als wijzelf in samenspraak met onze bewoners zodat Laak een sprankelend, warm cultureel hart krijgt, passend bij wie wij/Laak zijn, willen worden. Belangrijk voor cultuur en met onze manier van werken kunnen en willen wij ook een rol spelen in de samenhang binnen Laak, tussen oude en nieuwe bewoners.

Financiering – Op het moment dat er duidelijkheid is over deze ver-/nieuwbouwplannen zoeken wij daar extra gelden voor buiten onze exploitatiesubsidie. Het maakt geen onderdeel uit van deze begroting.

Onderhoud – Grotere Investeringsen in ons pand zijn daarmee dan ook niet opgenomen. Onderhoud blijft uiteraard gaande conform ons meerjarig onderhoudsplan, opgesteld n.a.v. de punten uit ons huurcontract waar wij verantwoordelijk voor zijn, zie bijlage meerjarenonderhoudsplan. Hiervoor hebben wij een apart budget opgenomen, conform percentage zoals tot zover steeds is toegepast.

Duurzaamheid

Daar waar wij kunnen, zetten wij in op duurzaamheid. Wij hebben inmiddels kleinere investeringen gedaan om een aantal punten te verbeteren: alle 'gewone' lampen zijn vervangen door led, diverse gebruikersruimten (zoals wc's) zijn voorzien van automatische verlichting en wij hebben de meeste energivretende theaterlampen kunnen vervangen voor led. Verder is Laaktheater een verouderd gebouw waar een aantal maatregelen t.b.v. duurzaamheid niet zouden misstaan. Een aantal jaar geleden kregen wij die mogelijkheid aangeboden maar hier hebben wij, vanuit duurzame en financiële overwegingen, van moeten afzien. Duurzaam: vanwege de ver-/nieuwbouwplannen die negatief uitpakken op de langere terugverdientijd van de investeringen. Financieel: omdat er sprake was van een huurverhoging die zich terug moest verdienen uit de lagere energiekosten. Dat durfden wij niet aan. Binnen het traject ver-/nieuwbouw zal duurzaamheid in ieder geval een vast onderdeel zijn van de plannen.

Goed werkgeverschap – Zorg voor elkaar

Vanuit goed werkgeverschap, überhaupt vanuit de basiswens goed voor elkaar te willen zorgen, vinden wij het van belang om ons hard te maken voor eerlijke betaling, goede werksfeer en ontwikkelmogelijkheden. Voor zowel medewerkers, vrijwilligers, stagiairs en waar het zich aandient onze flexibele schil van zzp'ers alsook voor bewoners, makers en artiesten.

Fair Practice Code

Fair - Laaktheater is niet aangesloten bij een cao maar hanteert met ingang van 2021 voor inschaling als richtlijn het loongebouw van de cao Toneel & Dans. Ons uitgangspunt is iedereen fair, conform cao-bedragen, te betalen. Wij hebben een pensioenregeling, een verzuimverzekering en sinds kort zijn wij overgestapt naar een beter passende Arbodienst met uitgebreide zorg, van vertrouwenspersoon, conflictbemiddeling, medewerkers die anoniem contact kunnen opnemen, tot snelle reactie ter ondersteuning als iemand ziek wordt. Verder hebben wij jaarlijks een scholingsbudget beschikbaar voor onze medewerkers dat wij ook inzetten voor onze vrijwilligers en zzp'ers, en attenderen actief op kansen om zich te ontwikkelen. Vrijwilligers en stagiairs worden betaald conform de bedragen die daarvoor staan, landelijk of cao. Overwerk wordt verrekend in tijd voor tijd. Voor kunstenaars en zzp'ers hanteren we eerlijke tarieven conform cao, ook als men daar niet zelf om vraagt. Verder hanteren wij bij lesgeven bv een minimum van 3 uur en tijdens de pandemie is het ons gelukt om onze vaste flexibele schil zzp'ers door te betalen. Met dank aan onze financiers die dat mede mogelijk hebben gemaakt. Voor kunstenaars die zweven tussen amateur en professioneel passen wij maatwerk toe en stemmen samen af, van gageverklaring tot uiteindelijk volwaardige tarieven. Gastprogrammeurs starten met een vrijwilligersvergoeding met de mogelijkheid dit uit te laten groeien middels delen in de recette of honorarium opgenomen in projectbegrotingen. Met de Participatie Federatie (dPF) werken wij de komende jaren voor dit grijze gebied een gezamenlijke tariefstelling uit die wij dan uiteraard toepassen.

Stappen – M.i.v. 2025-2028 zetten wij opnieuw een stap richting het aansluiten bij een cao met de invoering van een 38-urige werkweek i.p.v. de huidige 40-urige. Samen met het toepassen van de cao-schalen/regels, het studiebudget en de pensioenregeling naderen wij heel dicht het definitief aansluiten bij een cao. De komende jaren onderzoeken wij de resterende regelingen binnen de cao en hoe de aansluiting organisatorisch in te zetten. Streven is dit volgende Kunstenplanperiode te effectueren.

Kernwaarden & principes - Vanuit onze manier van werken, samen met bewoners, in een hele diverse wijk, aansluiten bij en groeien naar een volgende stap, het ondersteunen bij het vinden van extra financiële middelen vanuit transparantie wat kost wat en waar willen we het samen aan uitgeven, het betalen van cao-tarieven, het samenwerken binnen dPF – alles tezamen maakt dat wij ver gevorderd zijn binnen de waarden en principes van de Fair Practice Code. Aandachtspunt is nog steeds de werkdruk, als kleine organisatie met grote idealen. Voor 2025-2028 hebben wij het extra budget dan ook ingezet voor extra fte. Gecombineerd met de 38-urige werkweek en 'gelijkblijvende' activiteiten t.o.v. 2024 willen wij meer rust inbouwen. Om zo mensen meer ruimte en tijd binnen hun

werk te geven en meer kwaliteit te kunnen geven en ervaren. Een ander punt waar wij de komende jaren extra op willen inzetten is onze werkwijze verder uitschrijven. Om daarmee meer duidelijkheid en rust binnen ons werken te verschaffen (mateloze rusteloze flexibiliteit omzetten in kwalitatieve wendbaarheid) en onze werkwijze zo inzichtelijk te maken, voor onszelf, bewoners/partners en derden die geïnteresseerd zijn in onze manier van werken.

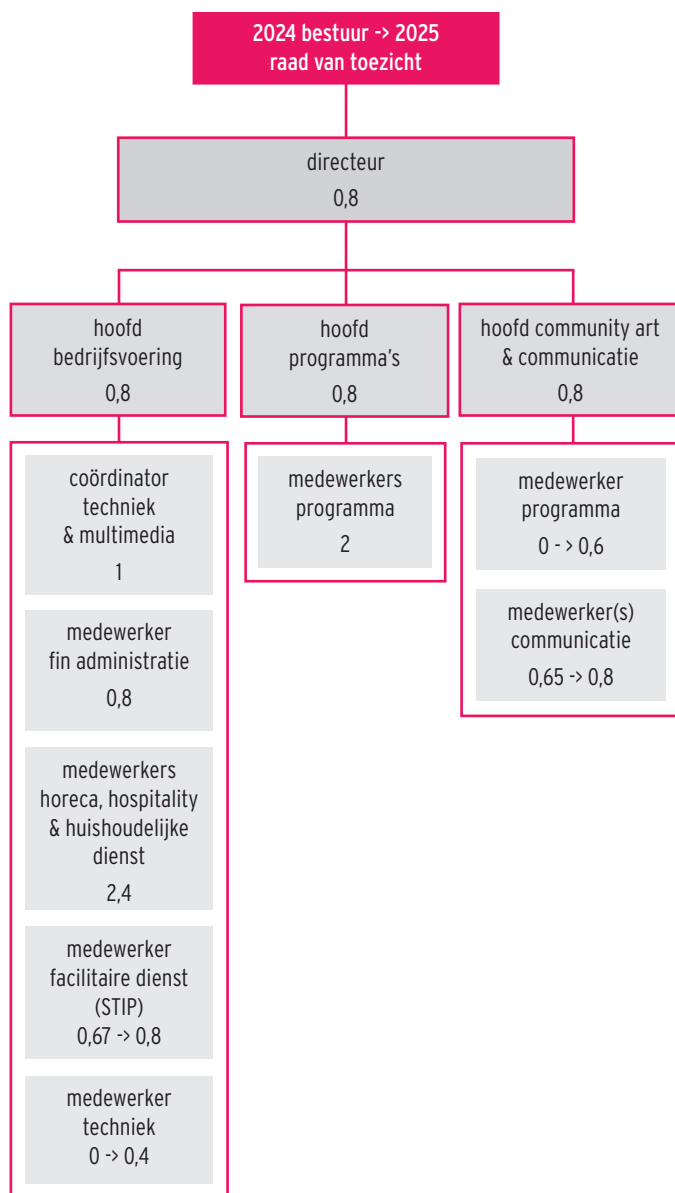
ORGANISATIE

Fte – In 2023 hebben wij, a.g.v. de hoge inflatie, ons basisteam moeten terugbrengen van 10,95 naar 10,09 waarbij het leed iets verzacht werd door 0,8 fte via een nieuwe STIP-medewerker facilitair. Deze stopt in november 2024 waardoor wij in 2024 uitkomen op 10,72 fte incl. STIP-medewerker. Met ingang van 2025 hebben wij de fte van ons basisteam verhoogd naar 12 fte incl. STIP-medewerker. • **Programmateam** – terug naar niveau 2023 – van 2,8 (2024) naar 3,4 fte (2025) – nodig voor de eigen projecten en voor de gezamenlijke projecten met partners waarbij wij onze locatie en de kennis en netwerk van onze medewerkers inzetten. • **Communicatie** – 0,35 fte extra zodat wij beter zichtbaar kunnen maken wat we doen. • **Facilitair** – STIP-medewerker die wij miv 2025 weer voor 0,8 fte hebben opgenomen. • **Techniek** – 0,4 fte omdat er een groot gebrek is aan technici en het daarmee te risicovol is om afhankelijk te zijn van zzp technici.

Wijzigingen fte toekomst – Voor extra uren voor activiteiten werken wij met een flexibele schil voor productie, pr en techniek (dit laatste hopelijk minder) waarbij ons basisteam de aansturende rol en het contact met de bewoners onderhoudt. Deze extra uren worden meegenomen in de aanvragen richting andere financiers waarbij wij eerlijke betaling opnemen in onze begrotingen. Voor onze flexibele schil zoeken wij allereerst binnen ons eigen stadsdeel om zo kansen te bieden aan gastprogrammeurs, partners en organisaties binnen Laak en de verbinding binnen Laak daarmee extra te versterken.

Borging inhoudelijke en financiële leiding – Deze ligt bij de directie.

Organogram – Laaktheater.

PERSONEELSTABEL

PERSONEEL	FTE IN 2024	FTE 2025	MED 2024	MED IN 2025
Aantal uren van een volledige werkweek:	40	38		
Totaal aantal fte incl STIP:	10,72	12	14	17
- waarvan met vast contract	6,20	9,45	8	12
- waarvan met tijdelijk contract incl STIP	4,52	2,55	6	5
- waarvan inhuur/opdracht/zzp	-	-	-	-
Aantal stagiaires	2	2	6	6
Aantal vrijwilligers (zonder gastprogrammeurs)	0,5	0,5	5	5
Aantal STIP medewerkers	0,67	0,8	1	1

GOVERNANCE CODE CULTUUR

Bestuur - Het bestuur van Laaktheater draagt de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid en heeft een toezichhoudende, klankbord- en inspirerende rol. De dagelijkse uitvoering ligt bij de directeur. Het bestuur op afstand fungeert als werkgever van de directeur en staat deze met raad en daad terzijde, overziet het financiële proces, keurt de jaarstukken goed, denkt mee over het beleid en de voortgang van Laaktheater en staat de directeur bij in de vertegenwoordiging van Laaktheater. Bij de samenstelling van het bestuur wordt gestreefd naar complementaire deskundigheid, die correspondeert met de rol in het bestuur. Daartoe wordt gewerkt met profielen en kennisgebieden per bestuursfunctie. Daarnaast wordt gestreefd naar een evenwichtige opbouw met aandacht voor diversiteit. De leden van het bestuur genieten geen beloning voor hun werkzaamheden, anders dan een eventuele onkostenvergoeding voor gemaakte kosten in het kader van de bestuursfunctie. Het bestuur bestaat statutair uit minimaal 3 leden en vergadert 4 à 6 keer per jaar met directie, daarnaast 1x per jaar zonder directie. Bestuursleden nemen in principe voor 4 jaar zitting, met mogelijke herbenoeming voor 4 jaar. Het bestuur onderschrijft de Governance Code Cultuur en evalueert jaarlijks de toepassing van de code en de aansluiting van de principes bij de doelstelling, aard en omvang van de organisatie. Inmiddels is de route van omzetting van Bestuursmodel (bestuur functioneert als bestuur op afstand) naar Raad van Toezicht model ingezet en verwachten dit in 2024 af te ronden.

Verantwoording directie – De directie legt elk half jaar (financiële) verantwoording af aan de hand van de halfjaar-/jaarcijfers i.c.m. de inhoudelijke plannen. Verder houdt de directie het bestuur op de hoogte van de gang van zaken tijdens de bestuursvergaderingen en daar waar de actualiteit daar om vraagt, tussentijds zodat zij, daar waar nodig, adequaat kan handelen.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Laaktheater heeft een diverse en inclusieve organisatie op het vlak van programma, publiek, personeel en partners, voortkomend uit onze missie/visie Samen Sterk en terug te vinden op alle vlakken binnen ons beleidsplan. Resultierend in een score van 4,88 (5 is maximaal) in de scan van de code diversiteit en inclusie.

Programma & Publiek – Wij maken onderdeel uit van een cultureel diverse wijk, wat in combinatie met onze specifieke werkwijze – het programmeren samen met bewoners en organisaties uit de wijk – heeft geleid tot een cultureel diverse en inclusieve programmering en dito publiek. Het programma is van een grote verscheidenheid aan bewoners en dat is terug te zien in de verscheidenheid van het programma en van het publiek.

Partners – Wij werken met een groot aantal partners uit zowel de culturele alsook andere publieke domeinen zoals welzijn, onderwijs en economie maar ook verschillende ondernemers. Het is een vast onderdeel van onze werkwijze, naast programmeren en samenwerken met bewoners wordt samengewerkt met partners, organisaties binnen Laak en buiten Laak, zie ook bij programmalijnen.

Personeel – Met een eerdere uitbreiding van het team van Laaktheater, van klein naar iets groter, hebben wij een mooie slag kunnen maken. Nieuwe medewerkers hebben andere achtergronden en netwerken binnengebracht. Ook komen meerdere medewerkers uit Laak en bieden daarmee een extra ingang richting de wijk. Deze herijking van ons team heeft gemaakt dat alle gebieden van diversiteit, culturele achtergrond, leeftijd, opleidingsniveau, seksuele geaardheid, gender, gezondheid, inkomen en werkervaring, voorbij zijn gekomen. De verschillende achtergronden maakt dat wij hele verschillende invalshoeken in huis hebben wat als verrijkend ervaren wordt en een goede ingang biedt in het werken met de verschillende gastprogrammeurs.

Bestuur – Ook voor het bestuur geldt dat zij deze diversiteit in haar geledingen heeft.

Het feit dat diversiteit en inclusie onlosmakelijk verbonden is met onze organisatie, onze manier van werken, betekent niet dat wij geen stappen meer te zetten hebben en alertheid blijft altijd geboden. Naar aanleiding van de scan van de code D&I hebben wij de volgende doelstellingen smart geformuleerd:

Publiek – Wij hebben en bereiken een heel divers publiek en wij voeren regelmatig publieksonderzoek uit en breiden dat de komende jaren uit. Met ingang van 2025 gaan wij de code D&I ook cijfermatig inzetten zodat wij onze informatie op dat vlak beter inzichtelijk en zichtbaar kunnen maken. Verder is onze ontvangst voor mensen met beperkingen niet ideaal. Wij doen wat wij kunnen binnen de beperkte mogelijkheden van een sterk verouderd pand, bv een aangepaste WC is niet aanwezig maar wij hebben 1 vd WC's zo goed mogelijk voorzien van hulpmiddelen. Maar richting nieuw pand staat toegankelijkheid uiteraard hoog in het plan van eisen opgenomen.

Personeel – Wij zijn altijd gericht op een divers team omdat wij geloven in de kracht daarvan. Echter, de werkwijze hiertoe staat niet op schrift, uitgewerkt. Dit wordt meegenomen in het algemene voornemen om in 2025-2028 onze manier van werken verder uit te schrijven. Ons team en onze gastprogrammeurs zijn een goede afspiegeling van ons werkgebied. Voor de flexibele schil is dit wel de insteek en lukt het vaak maar is flexibel en daarmee wisselend van samenstelling. Ons bestuur heeft diversiteit in haar geledingen maar directie en hoofden niet. Dit is een lastiger traject om te wijzigen maar door het met pensioen gaan van de directeur in 2025-2028 kan er een serieuze slag gemaakt worden.

Code – Om alert te blijven wordt de scan van de code D&I jaarlijks ingevuld, geëvalueerd en de doelstellingen bijgewerkt.

4. TOELICHTING OP DE BEGROTING

In dit hoofdstuk toelichting op de begroting, aanvullend op de informatie zoals die bij de onderdelen bedrijfsvoering beschreven is zoals bijvoorbeeld richtlijnen van betaling, financieringsmix. Met als eerste, cijfermatige toelichting op de beleidskeuzes met betrekking tot het extra bedrag uit de structurele subsidie.

VERSCHIL BEGROTING 2025-2028 EN 2024 A.G.V. HOGERE BEOOGDE BIJDRAGE

Onze begroting 2025-2028 komt grotendeels overeen met de begroting van 2024. Het extra bedrag à 115.218,81 bestaat uit het hogere beoogde structurele subsidiebedrag a 82.924 en kleinere plusbedragen bij recette, horeca, loonkostensubsidie en fondsen à 32.294. Dit plusbedrag hebben wij ingezet voor:

UITBREIDING FTE

Een kleine uitbreiding van onze fte van 10,72 naar 12 fte. Behalve deze uitbreiding van fte is t.o.v. 2024 ook de jaarlijkse cao-regel toegepast waardoor de personeelskosten zijn gestegen met 65.600 euro;

RESERVERING T.B.V. MINIMALE WEERSTANDSVERMOGEN EN JAARLIJKSE CAO-REGEL

Bij beheerlasten materieel hebben wij een reservering opgenomen t.b.v. het verhogen van ons weerstandsvermogen. Momenteel ligt ons weerstandsvermogen onder de 6% en m.i.v. 2025 hoort het benodigde minimale weerstandsvermogen nog iets hoger te zijn vanwege de hogere baten. Hiervoor hebben wij, verdeeld over 2025-2028 een bedrag van 26.266 euro opgenomen. Gebaseerd op het weerstandsvermogen uit 2022 a 55.545 en het weerstandsvermogen zoals dat in 2025 zou moeten zijn a 81.811. Verder hebben wij, uitgaande van ons huidige team, de kosten berekend van de jaarlijkse verhoging agv een extra cao-regel voor 2026-2028, jaarlijks rond 10.000 euro, opgeteld 32.836 euro. Beide bedragen hebben wij opgeteld, gemiddeld en als jaarlijkse reservering opgenomen.

EXTRA PROGRAMMA

Verder hebben wij 1 extra programma opgenomen t.o.v. 2024, een extra community artproject in een wijk. Op die manier creëren we ruimte voor een vlot vervolg op een goed verlopend vooronderzoek in een wijk. Om te voorkomen dat bewoners gefrustreerd raken door een te lange pauze tussen onderzoek en daadwerkelijke uitvoering.

RESTBEDRAG

Het restbedrag zit in kleinere verschillen zoals bv iets hogere horeca waar dan ook weer hogere kosten tegenover staan, iets hogere loonkostensubsidie (in 2024 0,67 fte STIP en in 2025 0,8 fte) waar hogere loonkosten tegenover staan.

VERSCHIL BEGROTING 2025-2028 EN 2024 AGV VERSCHUIVINGEN

BEHEERLASTEN

Personeel

Het fte voor beheer is hetzelfde gebleven en hier is alleen sprake van een extra cao-regel erbij, daar waar van toepassing.

Materieel

Huisvestingslasten zijn hetzelfde met uitzondering van een kleine verhoging van het onderhoudsbedrag conform verhoging binnen de subsidie, zie ook meerjarenonderhoudsplan en het verschuiven van de gemeentelijke belastingen van organisatie naar huisvesting.

Afschrijvingen blijven hetzelfde.

Communicatie wijzigt doordat een deel van beheer verschoven is naar overkoepelende activiteiten, meer kloppend met waar het aan besteed wordt. Verder is het bedrag iets verhoogd voor extra onderzoek.

Organisatie kent een kleine verschuiving omdat de gemeentelijke belastingen verschoven zijn naar huisvesting.

Reservering weerstandsvermogen en jaarlijkse cao-regel is de nieuwe post t.o.v. 2024.

ACTIVITEITENLASTEN

Personeel

Bij activiteiten is het fte met 1,28 verhoogd, 0,6 bij programamedewerkers, 0,4 bij techniek en 0,15 bij communicatie en 0,13 bij facilitair voor de STIP-medewerker. Behalve deze meerkosten is hier ook de extra cao-regel toegepast.

Materieel

Programmaliijnen zijn grotendeels hetzelfde met kleine wijzigingen in de totaalbedragen. De enige die meer afwijkt is de programmaliijn Samen Produceren. Hier hebben wij een extra project community art opgenomen. Binnen de programmaliijnen hebben wij de volgende programmadoelen opgenomen.

Programmadoelen 2025-2028 – jaarlijks Samen Programmeren

- 20x per jaar programmering door individuele gastprogrammeurs
- 2x per jaar programma nieuw accent/partner – mannen, ...
- 6x op locatie bij partners – bv Wereldkeuken, Vadercentrum, VrouwenBuurtlab, Stion, Stadswijngaard
- 4x serie – senioren, jongeren & bv queer, bier & bitterballen, with love from...
- 1x Vrouwenweekfestival i.s.m. meerdere partners en bewoners
- 3x inspiratie via voorstellingen van de Participatie Federatie
- 1x per jaar LAAKsessies, ieder jaar ander stukje Laak uitgelicht
- 30 weken workshops MaakLab op 3 locaties in Laak & 2x per jaar presentaties in Laaktheater
- 40x theaterlessen Laaks Jeugdtheater & presentatie
- 40x cult act jongerenprogramma donderdagavond plus 3x programma in vakanties
- 2x jongerenproject met NDT
- 10x per jaar jeugdtheatervoorstelling (PoffertjesPret & wijkvoorstellingen)
- 2x jeugdtheaterfestival - Krokus Kabaal & Betovering (-Buiten)
- 40x schoolvoorstellingen per jaar en voor scholen in Laak optie van workshops
- Johan de Wit – Community art traject met leerlingengroep 3/ 4

Programmadoelen 2025-2028 – jaarlijks Samen Produceren

- 2 keer per jaar community art (onderzoeks-)project in wijk of aan de hand van een thema
- 2 keer per jaar eigen voorstelling/presentatie seniorentheater (& 2x40 lessen/repetities)
- 1 keer per jaar eigen voorstelling Laaks Jongerentheater (& 40x lessen/repetities)
- 1 keer per jaar eigen Kerstproductie met o.a. Laaks Jeugdtheater (& 20x lessen/repetities)
- 1 keer per jaar presentatie Koor geen Gehoor (& 30x lessen/repetities)
- Jaarlijks twee Laakse makers begeleiden in hun verdere ontwikkeling
- 8 Tentoonstellingen van kunstenaars uit Laak of verbonden met Laak
- Niet jaarlijks – in ontwikkeling
- ROC Mondriaan – samenwerking rondom beoogde Leegwaterplein
- ROC Mondriaan - kunst en cultuur binnen opleiding voor pm'ers

Wensenlijst

- 1x per 2 jaar Stadsdeelbreed community art festival De Mallemlen van Laak

Programmadoelen 2025-2028 – jaarlijks Samen Groeien

- Jong Beginnen - Artist in Residence met kunstontmoetingen op de groepen en 2x per jaar een festivalweek in Laaktheater voor kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers
- 30x per jaar Play Café

Overkoepelende activiteitenlasten betreffen kosten als contributie Cultuurankers en de Participatie Federatie, stagiaires en vrijwilligers, materialen overkoepelend voor activiteiten, budget voor inhuur zzp techniek (in 2025 lager omdat hier 0,4 fte extra voor techniek is opgenomen) en als laatste nu ook de communicatie t.b.v. overkoepelende activiteiten zoals bv onderzoek – projectcommunicatie maakt onderdeel uit van de programmalijnen.

TOELICHTING SOLVABILITEITSRATIO EN CURRENT-RATIO

Is niet van toepassing omdat onze solvabiliteitsratio en current-ratio in 2022 voldoende waren.